

Nota bodembeleid Someren

Preventie, beheer, sanering

Datum : 25 mei 2012

Status : definitief

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
1.1	Doel nota bodembeleid	5
1.2	Geldigheid.....	6
1.3	Leeswijzer	6
2.	Preventie van bodemverontreiniging	7
2.1	Wet milieubeheer	7
2.1.1	Algemeen	7
2.1.2	Wanneer nulsituatiebodemonderzoek	8
2.1.3	Opslag in ondergrondse tanks	9
2.2	Besluit bodemkwaliteit	10
2.3	Grondwaterbeschermingsgebieden.....	10
3.	Beheren bodemkwaliteit (nota bodembeheer).....	11
3.1	Inleiding	11
3.1.1	Algemeen	11
3.1.2	Waarom een nota bodembeheer?	11
3.1.3	Afbakening nota bodembeheer	11
3.1.4	Verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid.....	12
3.2	Bodemkwaliteit en bodemfuncties	12
3.2.1	Bodemfunctieklassenkaart	12
3.2.2	Bodemkwaliteitskaart	13
3.2.3	Resultaten bodemkwaliteit.....	15
3.3	Voorwaarden voor grondverzet.....	16
3.3.1	Inleiding	16
3.3.2	Basisregels generiek beleid.....	17
3.3.3	Onderzoeksinspanning voorafgaand aan grond-/baggerverzet.....	19
3.3.4	Tijdelijke uitname en tijdelijke opslag.....	20
3.4	Specifieke voorwaarden gemeente Someren.....	20
3.4.1	De bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel bodemkwaliteit.....	20
3.4.2	Historisch onderzoek	21
3.4.3	Van de bodemkwaliteitskaart uitgesloten gebieden/locaties	21
3.4.4	Toepassen van grond van en naar verdachte locaties	22
3.4.5	Gesaneerde en te saneren locaties.....	23
3.4.6	Onderzochte locaties	23
3.4.7	Toepassen van grond binnen bijzondere gebieden of locaties.....	24
3.4.8	Bodemvreemd materiaal	25
3.4.9	Fysische kwaliteit toe te passen grond/baggerspecie	26
3.5	Grondstromenmatrix.....	26
3.6	Grond van buiten beheergebied gemeente Someren.....	28

3.7	Melden, controle en handhaving grondverzet	28
3.7.1	Melden	28
3.7.2	Controle en handhaving	29
3.7.3	Betrokkenen en verantwoordelijkheden	30
3.8	Stroomschema grondverzet	30
4.	Bodemtoetsen	35
4.1	Bodemtoets omgevingsvergunning voor bouwen	35
4.1.1	Effectuering omgevingsvergunning voor situaties met een geval van ernstige bodemverontreiniging	35
4.1.2	Vrijstelling van bodemonderzoek omgevingsvergunning bouwen	35
4.1.3	Eisen bodemonderzoek omgevingsvergunning bouwen	36
4.2	Bodemtoets ruimtelijke plannen	38
4.2.1	Stappenplan bodemtoets ruimtelijke plannen	38
4.2.2	Eisen bodemonderzoek ruimtelijke plannen	41
4.3	Bodemtoets bij grondtransacties	41
4.3.1	Beleid gemeente Someren	41
4.3.2	Eisen bodemonderzoek gemeentelijke grondtransacties	43
4.4	Geldigheid bodemonderzoek	43
4.5	Verhoogde gehalten metalen in grondwater	43
4.6	Asbest in de bodem	45
4.6.1	Wanneer is asbestonderzoek verplicht?	46
4.7	Kwalibo	46
4.8	Planning	47
5.	Saneren van bodemverontreiniging	49
5.1	Saneren van historische bodemverontreiniging	49
5.1.1	Gevallen van ernstige bodemverontreiniging	49
5.1.2	Gevallen van niet-ernstige bodemverontreiniging	49
5.2	Saneren van nieuwe gevallen van bodemverontreiniging	50
5.2.1	Nieuwe gevallen binnen Wm-inrichtingen	51
5.2.2	Nieuwe gevallen buiten Wm-inrichtingen	52
5.2.3	Calamiteiten (ongewone gevallen)	53
5.3	Saneren van asbest	54
5.3.1	Asbest in grond	54
5.3.2	Asbestwegen	54
5.3.3	Overige situaties	55
5.4	Saneringsdoelstelling	55
5.4.1	algemeen	55
5.4.2	Nieuwe gevallen van bodemverontreiniging (onstaan na 1987)	55
5.4.3	Oude gevallen van bodemverontreiniging (onstaan voor 1987)	55
6.	Gegevensbeheer	59
6.1	Bodeminformatiesysteem	59
6.2	Uitwisseling bodeminformatie tussen gemeente en provincie	59

Bijlagen

- Bijlage 1 : Referentielijst
- Bijlage 2 : Begrippenlijst
- Bijlage 3 : Overzicht nuttige toepassingen
- Bijlage 4 : Wettelijke en beleidsmatige achtergronden grondverzet
- Bijlage 5 : Basisregels generiek beleid grondverzet
- Bijlage 6 : Checklist historisch onderzoek grondverzet
- Bijlage 7 : Controle en handhaving grondverzet
- Bijlage 8 : Betrokkenen en verantwoordelijkheden grondverzet
- Bijlage 9 : Procesbeschrijving bodemonderzoek en -sanering
- Bijlage 10 : Bodemnormen

Kaartbijlagen

1. Bodemfunctieklassenkaart
2. Ontgravingskaart bovengrond
3. Ontgravingskaart ondergrond
4. Toepassingskaart bovengrond
5. Toepassingskaart ondergrond

1. Inleiding

Per 1 januari 2008 is het Besluit bodemkwaliteit, onder andere ter vervanging en vereenvoudiging van het Bouwstoffenbesluit, in werking getreden. Het Besluit verandert het Nederlandse bodembeleid ingrijpend. Het moet de bodem beter beschermen en meer ruimte bieden voor nieuwe bouwprojecten, zoals woningen en wegen. Het Besluit geeft gemeenten en provincies meer verantwoordelijkheid om de bodem te beheren.

1.1 Doel nota bodembeleid

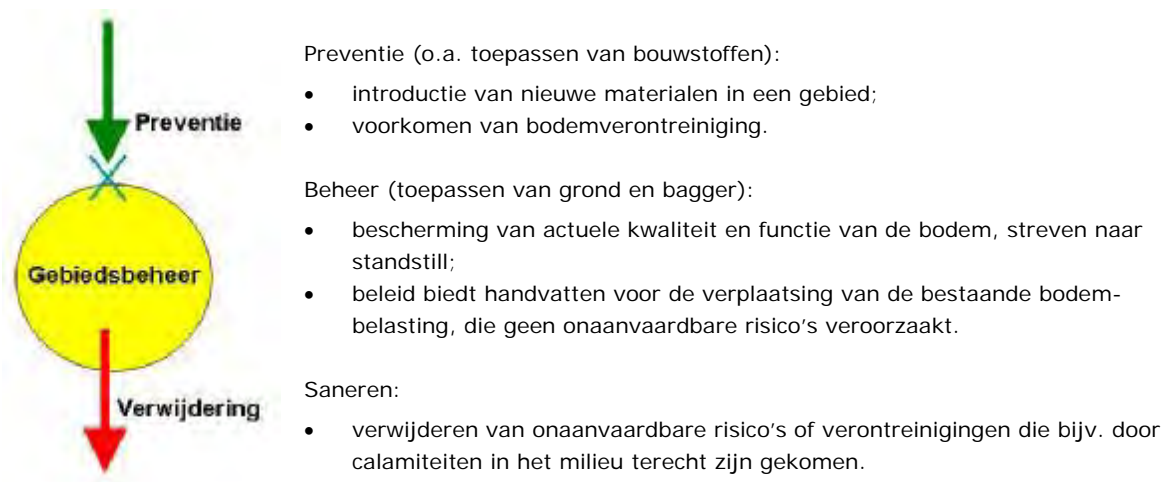
Het doel van deze nota bodembeleid is het geven van concrete richtlijnen voor een duurzaam beheer van de bodem en het scheppen van heldere kaders voor saneringen die onder de bevoegdheid van de gemeente vallen.

Subdoelen zijn:

- het voorkomen van bodemverontreiniging;
- het faciliteren van grondverzet binnen de gemeente zonder uitgebreid bodemonderzoek;
- kleinere onderzoeksinspanning bij bouwen, planontwikkelingen en grondtransactie;
- vermindering kosten en administratieve lasten particulieren en milieuvbureaus bij grondverzet en saneringen.

In de keten van bodembeheer zijn drie onderdelen te onderscheiden, namelijk preventie, beheren en saneren. In figuur 1 is de relatie tussen deze onderdelen weergegeven.

Figuur 1: De keten van bodembeheer

Deze nota bodembeleid behandelt de gehele keten.

1.2 Geldigheid

Het in deze nota bodembeleid opgenomen beleid wordt door de gemeenteraad vastgesteld. Hierbij zijn de regels uit Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht gevolgd.

De nota bodembeleid wordt vastgesteld voor een periode van 10 jaar. De bodemkwaliteitskaart, waarop deze nota bodembeleid is gebaseerd, wordt voor een periode van maximaal 5 jaar vastgesteld. Hierna dient de bodemkwaliteitskaart te worden geëvalueerd (geactualiseerd) en, indien van toepassing, opnieuw te worden opgesteld en vastgesteld.

Met het vaststellen van de voorliggende nota bodembeleid vindt automatisch delegatie plaats van de raad naar het college van Burgemeester en Wethouders om binnen de geldigheidsduur van de nota bodembeleid de bodemkwaliteitskaart en/of de bodemfunctieklassenkaart opnieuw vast te stellen. Voorwaarde hierbij is dat de nieuwe kaarten geen inhoudelijke wijzigingen van de nota bodembeleid met zich meebrengen. Is dit wel het geval dan dient de nota te worden aangepast en tezamen met de kaarten opnieuw te worden vastgesteld door de raad.

1.3 Leeswijzer

De nota bodembeleid bevat de volgende onderdelen:

- Preventie (hoofdstuk 2).
- Beheren bodemkwaliteit (hoofdstuk 3).
Dit is de *Nota bodembeheer* zoals bedoeld in de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten.
- Bodemtoetsen (hoofdstuk 4).
- Saneren van bodemverontreiniging (hoofdstuk 5).
- Gegevensbeheer (hoofdstuk 6).

De literatuurverwijzingen staan tussen vierkante haakjes en zijn opgenomen in bijlage 1. Voor een beschrijving van enkele veelgebruikte begrippen wordt verwezen naar bijlage 2.

2. Preventie van bodemverontreiniging

Preventie van bodemverontreiniging is gericht op het voorkomen van nieuwe verontreinigingen en bevat het geheel aan voorzieningen en maatregelen die getroffen worden om het ontstaan van verontreiniging zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

De gemeente past hiervoor instrumenten uit de Wet milieubeheer (Wm), het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) en de provinciale milieuverordening (PMV) toe.

2.1 Wet milieubeheer

2.1.1 Algemeen

De taken die de gemeente in dit kader uitvoert zijn het verlenen van omgevingsvergunningen, het beoordelen van meldingen in het kader van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit) en het uitoefenen van toezicht op en het bestuurlijk handhaven van de milieuregels bij bedrijven.

Omgevingsvergunning

In een omgevingsvergunning (aspect milieu) stelt de gemeente altijd voorwaarden aan bedrijfsmatige activiteiten, die gezien hun aard en omvang een bedreiging vormen voor de bodemkwaliteit. Bij het voorschrijven van bodembeschermende voorzieningen hanteert de gemeente de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB) en/of publicaties van het Plan Bodembeschermende Voorzieningen (PBV). Een voorbeeld hiervan is de CUR/PBV- beoordelingsrichtlijn voor de aanleg van vloestofdichte vloeren.

Bij de aanvraag voor een omgevingsvergunning (aspect milieu) moet de aanvrager een bodemrisicoanalyse (conform de NRB) uitvoeren teneinde de aard en mate van bodembedreigende activiteiten te bepalen. Als sprake is van bodembedreigende activiteiten dient de aanvrager tevens een nulsituatie(bodem)onderzoek uit te voeren. Een nulsituatiebodemonderzoek is bedoeld om de actuele bodemsituatie op de plaats van de bodembedreigende activiteiten binnen de inrichting (het bedrijfsterrein) in kaart te brengen. Ook bij actualisatie van vergunningen kan om een nulsituatiebodemonderzoek worden gevraagd als bodembedreigende activiteiten plaatsvinden. Als de bodem op een later tijdstip nogmaals wordt onderzocht, kan bij een eventueel geconstateerde bodemvervuiling een veroorzaker worden aangewezen. In de vergunning kan worden opgenomen dat regelmatig een herhalingsonderzoek dient te worden uitgevoerd. Bij beëindiging van de bedrijfsactiviteiten wordt in principe een eindsituatiebodemonderzoek verlangd. Als uit de vergelijking tussen de nulsituatie en eindsituatie blijkt dat de bodem is verontreinigd of aangetast, moet de bodemkwaliteit worden hersteld.

Een nul- of eindsituatieonderzoek in het kader van een omgevingsvergunning dient te voldoen aan de NEN 5740, onderzoeksstrategie vaststelling nulsituatie bij een toekomstige bodembelasting (NUL). Het bevoegd gezag kan eventueel aanvullende eisen stellen omtrent het aantal en de plaats van peilbuizen, de te gebruiken analysemethode en de te bepalen parameters. Voor ondergrondse tanks geldt de NEN 5740, onderzoeksstrategie vaststelling nulsituatie bij een toekomstige ondergrondse opslagtank(s) (NUL-OO).

Om discussie achteraf over de wijze waarop het onderzoek is uitgevoerd te voorkomen, dient vooraf een onderzoeksopzet aan de gemeente te worden overlegd. In deze onderzoeksopzet dienen de verdachte deelloccaties te zijn opgenomen, met voor elke deelloccatie de verdachte stoffen. Per verdachte deelloccatie dient te worden aangegeven hoeveel boringen/peilbuizen worden geplaatst en tot welke diepte en welke grond- en/of grondwatermonsters worden geanalyseerd en op welke stoffen. Indien er afgeweken wordt van de voorgeschreven norm, dan dient dit goed gemotiveerd te worden aangegeven in de onderzoeksopzet. De onderzoeksopzet dient verder te zijn voorzien van een boorplan, met daarop aangegeven de geplande locatie van de boringen en de peilbuizen.

Activiteitenbesluit

Bij bedrijven, die onder het Activiteitenbesluit vallen, wordt in een aantal voorschriften van het besluit specifiek aandacht besteed aan bodemaspecten. Conform artikel 2.11 lid 2 van het Activiteitenbesluit kan de gemeente maatwerkvoorschriften opnemen waarin aanvullende eisen in relatie tot 'bodem' kunnen worden gesteld.

Naast het Activiteitenbesluit bestaan ook nog het Besluit landbouw milieubeheer, het besluit mestbassins milieubeheer en het Besluit glastuinbouw (gaan naar verwachting per 1 juli 2012 onder het Activiteitenbesluit vallen), waarin eveneens eisen zijn opgenomen met betrekking tot bodembedreigende activiteiten (bodembeschermende maatregelen en voorzieningen, nul- en eindsituatiebodemonderzoek).

2.1.2 Wanneer nulsituatiebodemonderzoek

Hoewel conform de NRB bij bodembedreigende activiteiten altijd een nulsituatiebodemonderzoek moet worden uitgevoerd, blijkt uit diverse jurisprudentie van de Raad van State, dat bij een gemiddeld agrarisch bedrijf met een verwaarloosbaar bodemrisico geen nulsituatiebodemonderzoek verlangd mag worden zonder een deugdelijke motivering. Wat precies onder een "gemiddeld agrarisch bedrijf" moet worden verstaan, is echter niet duidelijk gedefinieerd (welke activiteiten en met welke omvang?).

Voor de mogelijke mate van bodemverontreiniging speelt naast de omvang ook de aard van de gebruikte stoffen een belangrijke rol. Het risico op bodemverontreiniging alsmede de ernst en omvang hiervan is in grote mate gerelateerd aan de mobiliteit van de stof.

Gelet op het voorgaande, zal de gemeente Someren het al dan niet verlangen van een nulsituatiebodemonderzoek af laten hangen van zowel de omvang van de betreffende activiteit, alsmede de aard van de verontreinigende stof, overeenkomstig tabel 1. Hierbij wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen agrarische en niet-agrarische bedrijven.

Tabel 1: noodzaak nulsituatiebodemonderzoek in relatie tot omvang activiteit en aard stoffen

aard	omvang	NRB	voorziening	0-sit. ^{*)}
immobiel : t/m 200 l of kg mobiel : t/m 100 l of kg zeer mobiel : t/m 25 l of kg	zeer gering	blijft buiten beschouwing	waar nodig beperkte voor-schriften ter bescherming van de bodem	nee
immobiel : onbeperkt mobiel : t/m 5.000 l of kg zeer mobiel : t/m 1.000 l of kg	gering	verwaarloosbaar bodemrisico (emissiescore 1)	vloeistofkerende voorziening	nee
			gecertificeerde vloeistofdichte voorziening	nee
immobiel : n.v.t. mobiel : > 5.000 l of kg zeer mobiel : > 1.000 l of kg	aanzienlijk	verwaarloosbaar bodemrisico (emissiescore 1)	vloeistofkerende voorziening	ja
			gecertificeerde vloeistofdichte voorziening	nee

^{*)} 0-sit.: nulsituatiebodemonderzoek.

2.1.3 Opslag in ondergrondse tanks

Opslag van vloeibare brandstoffen of afgewerkte olie in ondergrondse tanks, waaronder opslag van huisbrandolie bij particulieren in een hoeveelheid van meer dan 1 m³, wordt beschouwd als een inrichting (bedrijfsmatige activiteit) zoals bedoeld in de Wet milieubeheer en valt derhalve onder het regime van het Activiteitenbesluit (voorheen het BOOT). Het verwijderen en onklaar maken van deze tanks bij het beëindigen van de opslag moet volgens de regels van het Activiteitenbesluit gebeuren. Echter indien voor 1 maart 1993 (= datum inwerkingtreding BOOT) de vloeistof uit de tank is verwijderd en de tank onklaar is gemaakt, geldt deze verwijderingsplicht niet. De verwijderingsplicht geldt ook niet voor tanks die door een Kiwa-erkend bedrijf voor 1 januari 1999 zijn gesaneerd (schoongemaakt). Verwijdering van deze tanks kan door de gemeente alleen nog maar gemotiveerd worden afgedwongen op grond van de zorgplicht artikel 13 Wbb, wanneer er een vermoeden bestaat van een (mogelijke) bodemverontreiniging ten gevolge van de nog aanwezige tank.

2.2 Besluit bodemkwaliteit

Het Besluit bodemkwaliteit stelt eisen aan steenachtige bouwstoffen, baggerspecie en grond die worden toegepast in onder meer de weg- en waterbouw. Hiermee wordt voorkomen dat nieuwe bodemverontreiniging ontstaat.

De gemeente heeft als taak te toetsen of de toepassing van grond, baggerspecie en bouwstoffen voldoet aan de eisen van het besluit. Zie hoofdstuk 3 (nota bodembeheer).

2.3 Grondwaterbeschermingsgebieden

Binnen de gemeente Someren ligt het waterwingebied Someren. Dit gebied is aangegeven op de toepassingskaarten en de bodemfunctieklassenkaart in de kaartbijlagen. De contour van het waterwingebied is afkomstig uit de provinciale milieuverordening (PMV). Omdat de PMV aan wijzigingen onderhevig is, dient altijd de meest recente versie geraadpleegd te worden via de internetsite van de provincie Noord-Brabant (www.brabant.nl/kaarten).

In de PMV van de provincie Noord-Brabant is beschreven hoe omgegaan moet worden met het ontgraven en toepassen van grond en baggerspecie in waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden. In deze gebieden geldt een strenger beleid voor het toepassen van grond en baggerspecie dan buiten deze gebieden. Zie verder § 3.4.7.

3. Beheren bodemkwaliteit (nota bodembeheer)

3.1 Inleiding

3.1.1 Algemeen

Beheer is gericht op het faciliteren van verantwoord grondverzet. Onder verantwoord grondverzet wordt verstaan "zoveel mogelijk grond binnen de gemeente hergebruiken zonder daarmee de duurzaamheid van de bodem te belemmeren". Uitgangspunt hierbij is dat de lokale bodemkwaliteit niet verslechtert (het 'standstill-principe'). Dit zorgt ook voor financiële voordelen doordat bespaard kan worden op de aanschafkosten van delfstoffen.

Dit hoofdstuk geeft invulling aan de Nota bodembeheer zoals bedoeld in de Richtlijn bodemkwaliteitskaarten.

3.1.2 Waarom een nota bodembeheer?

Binnen de gemeente Someren vindt jaarlijks grond- en baggerverzet plaats. De wet- en regelgeving rondom het grond- en baggerverzet is geformuleerd in het Besluit en de Regeling bodemkwaliteit [1, 2], hierna het Besluit en de Regeling genoemd. Het Besluit en de Regeling bevatten onder andere de voorwaarden waaronder grond, baggerspecie en bouwstoffen toegepast mogen worden. De gemeente Someren is hiervoor het bevoegde gezag.

In voorliggende nota zijn de regels en voorwaarden voor grondverzet binnen de gemeente Someren beschreven. Deze regels zijn in hoofdlijnen gebaseerd op de uitgangspunten van het generieke kader uit het Besluit bodemkwaliteit, doch op enkele details wordt afgeweken van het generieke kader.

Het doel van deze nota bodembeheer is het beleidsmatig vaststellen van de voorwaarden waaronder grond en baggerspecie op of in de bodem van het gemeentelijke grondgebied mogen worden toegepast.

Naast deze nota heeft de gemeente een bodemkwaliteitskaart en bodemfunctieklassenkaart opgesteld [4].

3.1.3 Afbakening nota bodembeheer

Partijen grond en baggerspecie mogen alleen worden toegepast als sprake is van een nuttige toepassing. Een overzicht van nuttige toepassingen is gegeven in bijlage 3. Als grond of baggerspecie wordt hergebruikt in een niet-nuttige toepassing, dan wordt dit gezien als een middel om zich te

ontdoen van afvalstoffen en gelden op grond van de Europese Kaderrichtlijn afvalstoffen strengere regels. Onder voorwaarden mag ontgraven grond van een geval van verontreiniging worden hergebruikt (herschikken).

Het in deze nota opgestelde grondstromenbeleid geldt alleen voor toepassingen op landbodem binnen de gemeente Someren. Voor toepassingen in oppervlaktewater gelden andere randvoorwaarden, waarbij het waterschap Aa en Maas of het waterschap De Dommel bevoegd gezag is.

3.1.4 Verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid

Verantwoordelijkheid

De verantwoordelijkheid voor naleving van de regels bij het ontgraven en toepassen van grond en baggerspecie ligt bij degene die de grond/baggerspecie toepast. Deze is dan ook verplicht om het toepassen van (licht verontreinigde) grond of baggerspecie te melden.

Aansprakelijkheid

De bodemkwaliteitskaart en deze nota bodembeheer zijn met grote zorgvuldigheid opgesteld. De bodemkwaliteitskaart biedt geen harde garanties voor de kwaliteit van een partij grond. De kaart doet alleen een uitspraak over welke kwaliteit in het algemeen verwacht mag worden. De kwaliteit van een individuele partij kan daar van af wijken. De eindverantwoordelijkheid voor de toepassing van grond en/of baggerspecie blijft bij degene die de grond/baggerspecie toepast.

De gemeente Someren noch de opsteller van de bodemkwaliteitskaart (SRE Milieudienst) kan niet aansprakelijk gesteld worden voor de schade die voortkomt uit een partijkwaliteit die afwijkt van wat de bodemkwaliteitskaart aangeeft.

3.2 Bodemkwaliteit en bodemfuncties

3.2.1 Bodemfunctieklassenkaart

In een bodemfunctieklassenkaart worden de verschillende bodemfuncties van gebieden ingedeeld in bodemfunctieklassen. Op de bodemfunctieklassenkaart is de ligging aangegeven van:

- Gebieden met de bodemfunctieklasse Wonen;
- Gebieden met de bodemfunctieklasse Industrie;
- Overige gebieden, die niet in een bodemfunctieklasse zijn ingedeeld (landbouw/natuur).

Binnen het gebiedsspecifieke beleid zijn kwaliteitseisen ten aanzien van de grond vastgesteld: waaraan grond moet voldoen voordat deze binnen de gemeente mag worden toegepast in een gebied met een bepaalde bodemfunctieklasse.

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar het rapport van de bodemkwaliteitskaart en bodemfunctieklassenkaart [4].

De bodemfunctieklassenkaart is weergegeven op kaartbijlage 1. Hierbij wordt opgemerkt dat een aantal gebieden niet afzonderlijk op deze kaart zijn ingetekend. Het betreft onderstaande gebiedsdelen, waarbij tevens is aangegeven welke functieklassen voor deze gebieden dienen te worden gehanteerd:

- alle bouwblokken van bedrijven in het buitengebied: bodemfunctieklassen Wonen;
- alle verharde wegen en bijbehorende bermen (tot maximaal 10 meter vanaf de rand van de verharding): bodemfunctieklassen Industrie;
- parkeerplaatsen (voor zover aangewezen in het bestemmingplan): bodemfunctieklassen Industrie;
- zone van 10 meter langs de Zuid-Willemsvaart (kanaalzone), voor zover deze niet tot het oppervlaktewaterlichaam behoort: bodemfunctieklassen Industrie.

3.2.2 Bodemkwaliteitskaart

Algemeen

In opdracht van de gemeente Someren heeft de SRE Milieudienst de bodemkwaliteitskaart [4] voor het gemeentelijke grondgebied opgesteld. De bodemkwaliteitskaart voor de gemeente Someren is opgesteld conform de methodiek zoals opgenomen in de 'Richtlijn bodemkwaliteitskaarten [3]'. De bodemkwaliteitskaart geeft gebieden (zones) met een gelijke chemische bodemkwaliteit weer en geldt als basis voor de mogelijkheden voor hergebruik van grond en baggerspecie in het beheergebied van de gemeente Someren.

Stoffenpakket

De bodemkwaliteitskaart dient te worden opgesteld voor ten minste de stoffen van het standaardpakket uit de NEN 5740, waar nodig aangevuld met die stoffen die binnen het beheergebied eveneens in verhoogde gehalten voorkomen. Uit de bodemkwaliteitskaart van 2006 zijn echter geen stoffen buiten het standaardpakket naar voren gekomen die in de gemeente Someren in verhoogde gehalten voorkomen. Derhalve is de bodemkwaliteitskaart vastgesteld voor de stoffen, barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, molybdeen, lood, nikkel, zink, PAK, minerale olie en PCB (som).

Uitgesloten gebieden/locaties

Uitgesloten gebieden/locaties zijn gebiedsdelen van de gemeente waarvoor de bodemkwaliteitskaart geen goede voorspeller is van de bodemkwaliteit. Op deze - voor bodemverontreiniging verdachte - locaties wordt een andere bodemkwaliteit verwacht dan in de omgeving, waardoor de bodemkwaliteitskaart voor deze locaties niet geldig is.

Voor een verdere specificatie van deze uitgesloten gebieden/locaties wordt verwezen naar § 3.4.3.

Bodemkwaliteitszones

Bij het opstellen van de bodemkwaliteitskaart is de gemeente op basis van gebiedskenmerken ingedeeld in verschillende deelgebieden. Binnen deze deelgebieden is de verwachting dat de chemische bodemkwaliteit van niet-verdachte locaties vergelijkbaar is. Binnen de gemeente Someren worden vijf bodemkwaliteitszones onderscheiden (zie tabel 2). Hierbij is de bodemkwaliteit van twee bodemlagen in kaart gebracht, namelijk de bovengrond (tot 0,5 meter onder maaiveld) en de ondergrond (van 0,5 meter tot 2,0 meter onder maaiveld).

Tabel 2: Overzicht bodemkwaliteitszones

nummer	bodemkwaliteitszone	toelichting
1	woonkernen	de kernen van Lierop, Someren, Someren-Eind en Someren-Heide, inclusief uitbreidingslocaties en lintbebouwing langs Boerenkamp-laan
2	industrieterreinen	de bedrijventerreinen Sluis Elf, Half Elfje, Mortelweg en 't Vaartje, inclusief aangrenzende bedrijfslocaties en geplande uitbreidingen
3	buitengebied	
4	bermen van asfaltwegen (alleen bovengrond)	
5	bermen van overige wegen (alleen bovengrond)	wegen met elementverharding of onverharde (zand)wegen

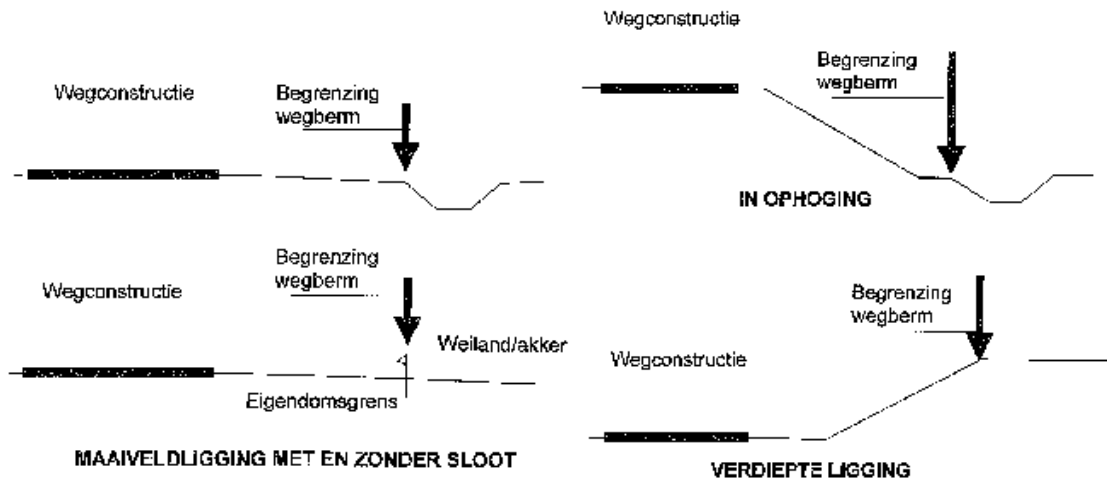
In geen van de bodemkwaliteitszones overschrijdt de 95-percentielwaarde (95P) voor de betreffende stoffen de interventiewaarde (geen overschrijding van het saneringscriterium).

Wegbermen

Voor de begrenzing van de bermen wordt aangesloten bij de schetsen van figuur 2 (volgende pagina). Deze schetsen zijn afkomstig uit een brief van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Dienst Verkeer en Scheepvaart (kenmerk RWS/DVS-2009/2932, 19 november 2009).

De kwaliteit van de bermzones is vastgesteld op basis van analyses van de bovenste 0,3 meter. Dit is de bodemlaag die doorgaans is verontreinigd als gevolg van afstromend en verstoven wegwater en door belasting via de lucht. Als "worst case" is aangenomen dat deze kwaliteit representatief is voor het gehele traject van de bovengrond.

Figuur 2: begrenzing bermen

De bermen zijn als 2 zones (bermen van asfaltwegen en bermen van overige wegen) opgenomen in de bodemkwaliteitskaart. Dit betekent dat de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel kan worden gebruikt voor de uit deze bermen vrijkomende grond alsmede de ontvangende bodem. Voor het toepassen in bermen geldt het generieke beleid waarbij de bermen de functieklasse industrie hebben gekregen.

Voor de ondergrond van de bermen geldt het uitgangspunt dat de bodemkwaliteit overeenkomt met die van de omgeving.

De bermen van de provinciale wegen en Rijkswegen worden tot de uitgesloten locaties gerekend. De bermen vallen in de bodemfunctieklasse 'industrie'.

3.2.3 Resultaten bodemkwaliteit

In het rapport van de bodemkwaliteitskaart [4] is per zone een beschrijving gegeven van de bodemkwaliteit in zowel de bovengrond als de ondergrond (kaartbijlagen 2 en 3). Op basis van deze gegevens zijn de uiteindelijke kaarten opgesteld die de basis vormen van het grondstromenbeleid (kaartbijlagen 2 tot en met 5).

In tabel 3 (volgende pagina) is een samenvatting gegeven van de bodemkwaliteit in de verschillende zones van de gemeente Someren en de vertaling naar kaartmateriaal.

Tabel 3: Samenvatting bodemkwaliteit in de gemeente Someren

bodemkwaliteits- zone	ontgravingskaart		functieklaas	toepassingskaart ²	
	bovengrond	ondergrond		bovengrond	ondergrond
woonkernen	AW-2000	AW-2000	wonen	AW-2000	AW-2000
industrieterreinen	AW-2000	AW-2000	industrie	AW-2000	AW-2000
buitengebied	AW-2000	AW-2000	overig (landbouw/natuur)	AW-2000	AW-2000
			wonen		
bermen van asfalt- wegen	wonen	nvt ³	industrie	wonen	AW-2000
bermen van overige (niet-asfalt) wegen	AW-2000	nvt ³	industrie	AW-2000	AW-2000
uitgesloten locaties ¹			overig (landbouw/natuur)	AW-2000 ²	AW-2000 ²
			wonen		
			industrie		

1. Op deze locaties wordt een slechtere bodemkwaliteit verwacht dan in de omgeving.
2. In voorkomende gevallen kan de bodemkwaliteit op locatieniveau door middel van bodemonderzoek worden vastgesteld. De toepassingseis is dan afhankelijk van de aangetroffen bodemkwaliteit en de functieklaas voor de betreffende locatie. Schone grond (met kwaliteit AW-2000) kan altijd worden toegepast.
3. Voor de ondergrond zijn geen afzonderlijke bermenzones onderscheiden. Met betrekking tot de bodemkwaliteit van de ondergrond kan worden uitgegaan van de kwaliteit van de naastliggende zone (woonkernen, industrieterreinen of buitengebied).
4. De ontgravingskaart van de ondergrond wordt tevens representatief geacht voor grond afkomstig uit diepere bodemlagen dan 2 m-mv. Dit betekent dat de bodemkwaliteitskaart ook als bewijsmiddel van vrijkomende grond uit grotere diepten mag worden gebruikt.

3.3 Voorwaarden voor grondverzet

3.3.1 Inleiding

De gemeente Someren conformeert zich op hoofdlijnen aan het generieke kader (zie ook bijlage 5). Op een aantal punten is behoefte om aanvullende regels te stellen en voorwaarden te scheppen. Formeel is hierdoor sprake van een gebiedsspecifiek beleid. Omdat niet wordt afgeweken van de normstelling of het standstill-beginsel, kan het te volgen kader verder worden aangeduid met generiek+.

In de navolgende paragrafen worden de belangrijkste regels uit het generieke beleid kort samengevat, gevolgd door de specifieke voorwaarden voor de gemeente Someren.

Als zich in de praktijk situaties voordoen waarin de nota bodembeheer niet voorziet, gelden de regels uit het generieke beleid.

Voor meer gedetailleerde informatie en een samenvatting van het wettelijk kader wordt verwezen naar bijlagen 4 en 5.

3.3.2 Basisregels generiek beleid

Inleiding

De gemeente Someren is bevoegd gezag voor het toepassen van grond en baggerspecie op landbodem binnen de gemeentegrens. De regels volgen uit het Besluit bodemkwaliteit. Hieronder zijn de regels op basis van het generieke beleid toegelicht.

Tweeledige toets

Binnen het Besluit moet voor het toepassen van grond of baggerspecie een dubbele toets worden uitgevoerd. De kwaliteit van de grond moet voldoen aan:

- De **functieklass**e van de ontvangende bodem (dit is de bodem waar de toepassing plaatsvindt);
- de **kwaliteitsklasse** van de ontvangende bodem.

De toepassingseis volgt uit de combinatie van de functieklass e en de kwaliteitsklasse van de ontvangende bodem, waarbij de strengste eis geldt.

Daarnaast is in het generieke kader sprake van standstill op klasseniveau. Dit houdt in dat er getoetst wordt aan een kwaliteitsklasse en niet aan de concentraties van individuele stoffen. Een partij grond mag alleen op een bepaalde locatie worden toegepast als de kwaliteitsklasse van de toe te passen partij voldoet aan de toepassingseis van deze locatie.

In tabel 4 (volgende pagina) is aangegeven hoe de dubbele toetsing in de praktijk werkt. De bodemfunctieklass e is af te leiden van de bodemfunctieklassenkaart, waarop 3 bodemfunctieklassen worden onderscheiden: "wonen", "industrie" en "overig" (landbouw, natuur). Aan de hand van de bodemkwaliteitsklasse van de ontvangende bodem ("wonen", "industrie" of "AW-2000" (schone grond)) kan uit de tabel de toepassingseis (= de strengste eis) voor de toe te passen grond worden afgelezen. Aan deze toepassingseis moet de toe te passen partij grond voldoen.

Tabel 4: Toepassingseisen van de ontvangende bodem

bodemfunctieklasse	bodemkwaliteit	toepassingseis
overig (landbouw/natuur)	AW-2000	AW-2000
overig (landbouw/natuur)	wonen	AW-2000
overig (landbouw/natuur)	industrie	AW-2000
wonen	AW-2000	AW-2000
wonen	wonen	wonen
wonen	industrie	wonen
industrie	AW-2000	AW-2000
industrie	wonen	wonen
industrie	industrie	industrie

Bijzondere toetsingskaders

Voor drie soorten toepassingen geldt een bijzonder toetsingskader dat afwijkt van het generieke kader:

- **Grootschalige toepassingen**

Voor het toepassen van grond en baggerspecie in grootschalige toepassingen gelden andere regels dan voor regulier grondverzet binnen het generieke kader. Zo hoeft er niet te worden getoetst aan de kwaliteit en de functie van de ontvangende bodem, wat ruimere mogelijkheden biedt voor het hergebruik van licht verontreinigde grond. Wel moet worden voldaan aan specifieke kwaliteitseisen en toepassingsvoorwaarden, zodat het milieu in voldoende mate is beschermd.

Grootschalige toepassingen hebben een minimaal volume van 5.000 m³ en een minimale toepassingshoogte van 2 meter (voor (spoor)wegen 0,5 meter). Onder grootschalige toepassingen vallen het toepassen van grond en baggerspecie in bouw- en wegconstructies (o.a. wegen, spoorwegen en geluidswallen), in afdeklagen van stortplaatsen, in ophogingen in waterbouwkundige constructies, etc. (zie ook bijlage 5).

- **Verspreiden van baggerspecie over aangrenzende percelen**

Voor het verspreiden van baggerspecie over aangrenzende percelen geldt een bijzonder kader met acceptatieplicht voor de aangelanden op basis van de Keur van waterschappen. Voor de voorwaarden hiervoor wordt verwezen naar bijlage 5.

- **Toepassingen in oppervlaktewater**

Bij toepassing in oppervlaktewater wordt alleen getoetst aan de actuele waterbodemkwaliteit en niet aan de functie. Tevens geldt voor toepassingen in oppervlaktewater een andere normstelling en kwaliteitsklassenindeling. Het bevoegd gezag is de betreffende waterkwaliteitsbeheerder. Toepassingen in oppervlaktewater vallen buiten de reikwijdte van onderhavige nota bodembeheer. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar bijlage 5.

3.3.3 Onderzoeksinspanning voorafgaand aan grond-/baggerverzet

Milieuhygiënische verklaringen

Als bewijsmiddel voor de kwaliteit van grond en bagger worden binnen het besluit vijf typen milieuhygiënische verklaringen onderscheiden (voor uitleg begrippen zie bijlage 2). Deze zijn:

- partijkeuring;
- erkende kwaliteitsverklaring;
- fabrikant-eigenverklaring;
- (water)bodemonderzoek;
- (water)bodemkwaliteitskaart.

Bij het gebruik van een bodemonderzoek als milieuhygiënische verklaring is een aantal strategieën uit de NEN 5740 toegestaan. De strategieën die zijn toegestaan zijn weergegeven in bijlage 5.

Historisch onderzoek bodemkwaliteitskaart

De door de gemeente vastgestelde bodemkwaliteitskaart mag als bewijsmiddel van de milieuhygiënische bodemkwaliteit van de toe te passen grond worden gebruikt, mits de grond afkomstig is van een niet voor bodemverontreiniging verdachte locatie. Om dit vast te stellen moet een historisch bodemonderzoek plaatsvinden. Uit dit onderzoek moet blijken of er redenen zijn om te vrezen dat de bodemkwaliteit meer dan gebruikelijk zal afwijken van de in het gebied gewone bodemkwaliteit (zie § 3.4.1 tot en met § 3.4.3).

Vrijstelling particulieren en agrariërs

Particulieren zijn vrijgesteld van de onderzoeksplicht naar de kwaliteit van grond en baggerspecie en ontvangende bodem en de meldingsplicht voor het toepassen van grond en baggerspecie. Schakelt de particulier een bedrijf in, bijvoorbeeld een aannemer, dan gelden deze vrijstellingen niet. Ook als u als particulier beroepsmatig bouwstoffen, grond of bagger toepast, krijgt u geen vrijstellingen.

Voor agrariërs geldt alleen een vrijstelling van de onderzoeks- en meldingsplicht, als de grond/baggerspecie afkomstig is van een tot datzelfde landbouwbedrijf behorende perceel grond, waarop een vergelijkbaar gewas wordt geteeld als op het perceel grond waar de grond of baggerspecie wordt toegepast.

De zorgplicht (zie ook bijlage 5) blijft voor agrariërs en particulieren overigens wel gelden. De vrijstelling ontslaat particulieren en agrariërs ook niet van de plicht om te voldoen aan de kwaliteitseisen van de Besluit. Wanneer vermoedens bestaan dat de kwaliteit van een partij grond of baggerspecie niet voldoet aan de eisen van het besluit, kan door het bevoegd gezag handhavend worden opgetreden.

3.3.4 Tijdelijke uitname en tijdelijke opslag

Een aantal verplichtingen uit het Besluit bodemkwaliteit is niet van toepassing op tijdelijke uitname en/of tijdelijke opslag van grond of bagger. Hiervoor gelden wel specifieke voorwaarden, waarvoor verwezen wordt naar bijlage 5.

3.4 Specifieke voorwaarden gemeente Someren

3.4.1 De bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel bodemkwaliteit

De gemeente Someren staat de door haar vastgestelde bodemkwaliteitskaart [4] toe als milieuhygiënische verklaring voor de kwaliteit van de grond. Om een bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel bij grondverzet te hanteren moet in algemene zin aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

1. De bodemkwaliteitskaart moet zijn opgesteld conform de richtlijn bodemkwaliteitskaarten.
2. De toe te passen partij grond moet afkomstig zijn uit een bodemkwaliteitszone.
3. De toe te passen partij grond moet afkomstig zijn uit een bodemlaag die in de bodemkwaliteitskaart is gedefinieerd.
4. Op de locatie van herkomst mogen geen bodemverontreinigende activiteiten hebben plaatsgevonden (onverdachte locatie).
5. Als de partij ook is voorzien van een geldig ander bewijsmiddel (partijkeuring, erkende kwaliteitsverklaring), dan geldt dat andere bewijsmiddel als milieuhygiënische verklaring, omdat deze een directere uitspraak doet over de kwaliteit van de betreffende partij grond of bagger dan de bodemkwaliteitskaart.

Aan de eerste voorwaarde is voldaan met het opstellen van de bodemkwaliteitskaart [4]. Of aan voorwaarden 2 en 3 wordt voldaan is afhankelijk van de specifieke situatie. Om aan voorwaarde 4 te voldoen dient een historisch onderzoek te worden uitgevoerd.

3.4.2 Historisch onderzoek

Wanneer de bodemkwaliteitskaart wordt gebruikt als milieuhygiënische verklaring, moet worden voorkomen dat grond afkomstig van verdachte locaties binnen een zone (zoals bedrijfslocaties, zinkassenerven, e.d.) zonder onderzoek elders wordt toegepast.

Dit betekent dat in altijd een historisch onderzoek moet worden uitgevoerd. Dit hoeft niet per definitie een vooronderzoek conform NEN 5725 te zijn. Er kan worden volstaan met een door de initiatiefnemer in te vullen en bij de melding aan te leveren "checklist historisch onderzoek grondverzet" (zie bijlage 6).

Door de gemeente vindt vervolgens een controle plaats van de door de initiatiefnemer aangeleverde historische gegevens aan de hand van de bij de gemeente bekende gegevens.

Ook andere onderzoeken, die vergelijkbare informatie leveren ten aanzien van de aan- of afwezigheid van verdachte activiteiten, kunnen volstaan als historisch onderzoek. Dit zal per geval door de gemeente worden beoordeeld.

Uit het historisch onderzoek moet blijken of er redenen zijn om te vrezen dat de bodemkwaliteit meer dan gebruikelijk zal afwijken van de in het gebied gewone bodemkwaliteit. Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn als er sprake is van een saneringslocatie, als op de locatie een bedrijf aanwezig is (geweest) waar potentieel bodemverontreinigende activiteiten plaatsvinden of in het verleden hebben plaatsgevonden, als op de locatie een boven- of ondergrondse brandstoftank aanwezig is (geweest), als op de locatie zinkassen als verhardingsmateriaal zijn toegepast, als op de locatie lokale ophogingen of dempingen hebben plaatsgevonden, als er (mogelijke) asbest op de locatie aanwezig is of als in de grond bodemvreemd materiaal of andere zintuiglijke waarnemingen worden aangetroffen die duiden op een plaatselijke bodemverontreiniging (puin, koolas, sintels, asbest, afwijkende geur of kleur, etc.).

3.4.3 Van de bodemkwaliteitskaart uitgesloten gebieden/locaties

Uitgesloten gebieden/locaties zijn gebiedsdelen van de gemeente waarvoor de bodemkwaliteitskaart geen goede voorspeller is van de bodemkwaliteit. Op deze locaties wordt een andere bodemkwaliteit verwacht dan in de omgeving. Hierin zijn de volgende categorieën te onderscheiden:

- gebieden waar onvoldoende waarnemingen voorhanden zijn: witte vlekken;
- verdachte locaties: op deze locaties verwacht men een slechtere bodemkwaliteit dan in de omgeving;
- gesaneerde locaties: bodemkwaliteit kan vergelijkbaar zijn met de omgeving (multifunctionele sanering) maar kan ook slechter zijn dan de omliggende zone (functiegerichte sanering).

In de gemeente Someren zijn geen witte vlekken te onderscheiden. Wel zijn er diverse verdachte en gesaneerde locaties bekend die verspreid over de gehele gemeente gelegen zijn.

Als uit het historisch onderzoek van § 3.4.2 of anderszins blijkt dat de toe te passen grond afkomstig is van een verdachte locatie, kan geen gebruik worden gemaakt van de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel van de milieuhygiënische bodemkwaliteit van de toe te passen grond. De volgende locaties dienen in ieder geval als verdacht te worden aangemerkt:

- locaties die bekend staan als zogenaamd “Wbb-geval” (te saneren of gesaneerde gevallen van ernstige bodemverontreiniging);
- onderzochte locaties waar een geval van ernstige bodemverontreiniging is geconstateerd, maar waarvoor nog geen beschikking is afgegeven op ernst en urgentie dan wel op het saneringsplan;
- locaties waar mogelijk sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging;
- locaties waar sprake is van een niet-ernstige bodemverontreiniging door een puntbron;
- zinkassenwegen inclusief bijbehorende wegbermen;
- zinkassenerven;
- opritten aansluitend op zinkassenwegen;
- (voormalige) stortplaatsen (NAVOS);
- rijkswegen (A67) en provinciale wegen (N266), inclusief naastgelegen wegbermen;
- waterwegen.

Ook als in de grond bodemvreemd materiaal of andere zintuiglijke waarnemingen worden aangetroffen die duiden op een plaatselijke bodemverontreiniging (bijv. verontreinigd puin, koolas, sintels, asbest, olie-, oplosmiddelen- of andere afwijkende geur, niet-natuurlijke verkleuringen, etc.), dan dient de grond als verdacht te worden beschouwd.

3.4.4 Toepassen van grond van en naar verdachte locaties

Voor grondverzet van en naar verdachte locaties gelden de volgende voorwaarden:

- Grond afkomstig van verdachte locatie:

Grond- en baggerverzet vanuit verdachte gebieden moet worden voorafgegaan door een verkennend bodemonderzoek conform NEN 5740 (hiermee dient te worden vastgesteld of er geen sprake is van sterk verontreinigde grond, die niet in aanmerking komt voor hergebruik), gevolgd door een partijkeuring (van de niet-sterk verontreinigde grond).

- Grond toepassen op verdachte locatie:

Als grond of baggerspecie op deze locaties toegepast wordt, moet de ontvangende bodem onderzocht worden middels een verkennend bodemonderzoek om de kwaliteit van de ontvangende bodem vast te stellen (zie bijlage 5, milieuhygiënische verklaringen). De toepassingseis is afhankelijk van de aangetroffen bodemkwaliteit en de bodemfunctieklasse van de locatie (zie § 3.3.2). Als de kwaliteit van de ontvangende bodem niet bekend is, dan mag alleen schone grond (AW-2000) worden toegepast. Dit mag ook grond zijn afkomstig van een onverdachte locatie uit bodemkwaliteitszones met een gemiddelde kwaliteit AW-2000.

3.4.5 Gesaneerde en te saneren locaties

Voor gesaneerde locaties is altijd maatwerkbeoordeling vereist:

- Indien een multifunctionele sanering is uitgevoerd zal de bodemkwaliteit voldoen aan de AW-2000. Voor deze locaties mag de kaart (alsnog) worden gebruikt als milieuhygiënische verklaring. Het uitvoeren van een partijkeuring is in dat geval niet noodzakelijk.
- Bij functiegerichte sanering daarentegen verwacht men een slechtere bodemkwaliteit dan in de omgeving. Er kunnen restverontreinigingen aanwezig zijn of er kan een leeflaag zijn aangebracht die intact moet worden gehouden. Deze locaties zijn uitgesloten van de bodemkwaliteitskaart. Voor het bepalen van de kwaliteit van grond afkomstig van deze locaties moet altijd een partijkeuring worden uitgevoerd.

Bij te saneren locaties tenslotte moet de aan te brengen grond voldoen aan de in het saneringsplan gestelde eisen. Grondverzet op deze locaties moet zijn afgestemd op de Wet bodembescherming.

Op grond van de Wet bodembescherming is het mogelijk functiegericht te saneren. De terug-saneerwaarde wordt hierbij bepaald door de (toekomstige) functie van de saneringslocatie (wonen, industrie of landbouw/natuur) zoals weergegeven op de bodemfunctieklassenkaart (kaartbijlage 1).

Bij het aanvullen van de saneringsput mag de kwaliteit van de aanvulgrond, tenzij anders is aangegeven in het saneringsplan, ook vergelijkbaar zijn met de kwaliteitsklasse van de omliggende bodemlaag (terugsaneerwaarde). Dit wil zeggen dat de kwaliteit dient te voldoen aan de kwaliteit behorend bij de functie zoals weergegeven op de bodemfunctieklassenkaart en niet aan de kwaliteit van de ontvangende bodem volgens de bodemkwaliteitszone zoals weergegeven op de bodemkwaliteitskaart. Bij het aanvullen van een saneringsput is het dus niet zinvol om te toetsen aan de kwaliteit van de ontvangende bodem, maar dient de kwaliteit van de aan te brengen grond vergelijkbaar te zijn met de kwaliteitsklasse van de omliggende bodemlaag, voor zover de functie dit toelaat. Dit geldt ook voor vergelijkbare gevallen, zoals het aanvullen van een bestaande put of kelder op een (niet-ernstig) verontreinigde locatie. Een en ander moet per geval door het bevoegd gezag worden beoordeeld.

3.4.6 Onderzochte locaties

De mogelijkheid bestaat dat op een locatie van ontgraving een specifiek onderzoek of een partijkeuring is uitgevoerd. Als het onderzoek of de partijkeuring voldoet aan de vereisten voor een bewijsmiddel uit het Besluit, dan kan geen gebruik worden gemaakt van de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel. In deze situatie moet gebruik gemaakt worden van de resultaten van het betreffende onderzoek / partijkeuring.

Voor de duidelijkheid wordt er op gewezen dat een "standaard" verkennend bodemonderzoek volgens de NEN 5740 (onderzoeksstrategie voor een onverdachte locatie) niet voldoet aan de vereisten voor een bewijsmiddel uit het Besluit voor de toe te passen grond. Een dergelijk bodemonderzoek voldoet wel als bewijsmiddel voor de kwaliteit van de ontvangende bodem (zie bijlage 5, milieuhygiënische verklaringen).

3.4.7 Toepassen van grond binnen bijzondere gebieden of locaties

Bijzondere gebieden of locaties zijn gebieden of locaties die zodanige extra bescherming behoeven dat de toegepaste grond te allen tijde een kwaliteit AW-2000 dient te hebben. Het standstillbeginsel op zoneniveau biedt voor deze gebieden onvoldoende garanties dat deze schoon blijven.

Voorbeelden van bijzondere locaties zijn moestuinen/volkstuinen en kinderspeelplaatsen. Voor grond die op dergelijke locaties wordt toegepast stelt de gemeente strengere voorwaarden aan de milieuhygiënische verklaring. Er moet altijd een partijkeuring op de toe te passen grond worden uitgevoerd.

Voorbeelden van bijzondere gebieden zijn beschermingsgebieden uit de Provinciale Milieuverordening (PMV). Beschermingsgebieden zijn waterwin-, grondwaterbeschermingsgebieden, Provinciale Ecologische Hoofdstructuur gebieden (PEHS), aardkundig waardevolle gebieden, archeologisch waardevolle gebieden en gebieden met cultuurhistorische waarden.

Binnen de gemeente Someren ligt het waterwingebied Someren. In de Provinciale Milieuverordening (PMV) van de provincie Noord-Brabant is beschreven hoe omgegaan moet worden met het ontgraven en toepassen van grond en baggerspecie in waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden. In deze gebieden geldt een strenger beleid voor het toepassen van grond en baggerspecie dan buiten deze gebieden. In het waterwingebied zijn in principe alleen die activiteiten en ontwikkelingen toegestaan die in verband staan met de openbare drinkwatervoorziening. Als er binnen dit gebied al toepassing van grond mag plaatsvinden, moet dit te allen tijde schone grond zijn, vastgesteld via een partijkeuring. Er is geen beschermingszone aanwezig, enkel een boringsvrije zone. Voor toepassingen binnen deze boringsvrije zone worden geen aanvullende eisen gesteld.

Daarnaast zijn in de gemeente Someren diverse natuurgebieden (Natura 2000), Ecologische hoofdstructuren (PEHS), aardkundige, cultuurhistorische en archeologische waardevolle gebieden aanwezig. De actuele kaarten van de beschermingsgebieden zijn te raadplegen op de website van de provincie Noord-Brabant: www.brabant.nl/kaarten.

Voorafgaand aan het ontgraven en toepassen van grond en baggerspecie in beschermingsgebieden moet altijd afstemming plaatsvinden met het bevoegde gezag. In het geval van de waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden, de PEHS, aardkundige en cultuurhistorische waarden is dat de

provincie. Met betrekking tot archeologisch waardevolle gebieden is de gemeente Someren bevoegd gezag.

3.4.8 Bodemvreemd materiaal

Algemeen

Bij meer dan 20% bijmengingen met bodemvreemd materiaal mag een partij sowieso niet als grond of baggerspecie worden toegepast. Aangezien in sommige deelgebieden historische activiteiten kunnen hebben geleid tot bijmengingen met bodemvreemd materiaal in de bodem, varieert het toegestane percentage bodemvreemd materiaal per deelgebied. In tabel 5 is weergegeven welke percentages bodemvreemde bijmengingen de gemeente Someren accepteert in de toe te passen partij grond per deelgebied. In grootschalige toepassingen worden bijmengingen tot maximaal 20% toegestaan.

Tabel 5: Toegestane percentages bijmengingen bodemvreemd materiaal

bodemkwaliteitszone	maximaal toegestaan percentage bodemvreemde bijmengingen
woonkernen	10%
industrieterreinen	10%
buitengebied	5%
bermen asfaltwegen	10%
bermen overige wegen	10%

De aanwezigheid van bodemvreemd materiaal in de toe te passen grond kan niet altijd vooraf worden vastgesteld. Als tijdens de ontgraving van de bodem blijkt dat de partij (zintuiglijk) meer dan het in tabel 5 vermelde percentage bodemvreemd materiaal bevat, dan moeten de grove delen worden verwijderd door zeping, alvorens de grond of baggerspecie kan worden toegepast. Voorafgaand aan het toepassen van de gezeefde grond, dient een partijkeuring plaats te vinden (de gezeefde grond heeft immers een bewerking ondergaan). Ook dient te worden getoetst of de partij grond van vergelijkbare of betere kwaliteit is ten opzichte van de ontvangende bodem.

N.B. Als in de grond bodemvreemd materiaal (ook al betreft dit gehalten beneden het maximaal toegestaan percentage) of andere zintuiglijke afwijkingen worden aangetroffen die duiden op een plaatselijke bodemverontreiniging, dan kan deze niet als onverdacht worden beschouwd en kan geen gebruik worden gemaakt van de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel van de milieuhygiënische bodemkwaliteit (zie ook § 3.4.3).

Asbest

Bij het aantreffen van asbest dient rekening te worden gehouden met speciale maatregelen die moeten worden getroffen in het kader van de Wet Bodembescherming en het Arbeidsomstandighedenbesluit.

Als asbest wordt aangetroffen in toe te passen grond/baggerspecie moet een aanvullend asbestonderzoek (partijkeuring conform NEN 5707) plaatsvinden waarmee het gehalte aan asbest kan worden vastgesteld. De maximale waarde voor asbest bij de functies wonen en industrie bedraagt 100 mg/kg ds. In de gemeente Someren is het echter niet toegestaan zintuiglijk met asbest verontreinigde grond (in een gehalte minder dan 100 mg/kg ds asbest) in een woongebied of op speelplaatsen te hergebruiken. Ter plaatse van de overige gebieden in de gemeente wordt geadviseerd dit materiaal niet her te gebruiken en af te voeren naar een bevoegd verwerker.

Zinkassen

In de gemeente Someren komen veelvuldig zinkassen voor. Het hergebruik van deze assen is om milieuhygiënische redenen niet wenselijk. Door slijtage van de slakken komen de verontreinigingen in de grond te zitten en kunnen uitloggen naar het grondwater. Derhalve staan wij geen bodemvreemd materiaal toe dat (mede) bestaat uit zinkassen.

3.4.9 Fysische kwaliteit toe te passen grond/baggerspecie

Door de gemeente Someren worden geen aanvullende voorwaarden gesteld voor de fysische kwaliteit van de bodem.

De eigenaar van de ontvangende grond kan hieraan wel aanvullende voorwaarden stellen en heeft de mogelijkheid om een partij grond te weigeren.

3.5 Grondstromenmatrix

Op basis van het Besluit en de Regeling [1, 2] is bepaald tussen welke zones grondverzet mogelijk is. Tabel 6 (volgende pagina) geeft de mogelijkheden van grond- en baggerverzet binnen en tussen zones weer (grondstromenmatrix). Hierbij dient te worden opgemerkt dat deze matrix alleen geldt voor grondverzet tussen voor bodemverontreiniging onverdachte locaties.

Tabel 6: De grondstromenmatrix: weergave mogelijkheden grondverzet tussen zones

		naar zone toepassing								
v a n z o n e o n t g r a v i n g	zone		woonkernen bovengrond	industrie- terreinen bovengrond	buitengebied bovengrond	bermen asfaltwegen bovengrond	bermen overige wegen bovengrond	alle zones ondergrond	uitgesloten locaties	
		kwaliteit zone	AW2000	AW2000	AW2000	wonen	wonen	AW2000	?	
		woonkernen bovengrond	AW2000							
		industrie- terreinen bovengrond	AW2000							
		buitengebied bovengrond	AW2000							
		bermen asfaltwegen bovengrond	wonen							
		bermen overige wegen bovengrond	wonen							
		alle zones ondergrond	AW2000							
		uitgesloten locaties	?							

Vrij grondverzet mogelijk na aantoning door middel van historisch onderzoek dat het een voor bodemverontreiniging onverdachte locatie betreft (zie § 3.4.2).

Voorafgaand aan het grondverzet moet een partijkeuring plaatsvinden (bij verdachte locaties voorafgegaan door een bodemonderzoek) en is grondverzet afhankelijk van de vastgestelde kwaliteit.

3.6 Grond van buiten beheergebied gemeente Someren

De gemeente Someren heeft de mogelijkheid om in deze nota beheer vast te leggen dat zij ook bodemkwaliteitskaarten van andere gemeenten accepteert als milieuhygiënische verklaring.

Vooralsnog worden nog geen bodemkwaliteitskaarten van andere gemeenten geaccepteerd, zodat de kwaliteit van grond afkomstig uit andere gemeenten vooralsnog moet zijn vastgesteld via een partijonderzoek.

Op dit moment zijn veel gemeenten binnen het SRE-gebied echter bezig met het opstellen van een bodemkwaliteitskaart volgens de nieuwe Richtlijn bodemkwaliteitskaarten. Wanneer alle gemeenten deze kaarten hebben vastgesteld, bestaat de mogelijkheid binnen het SRE-gebied elkaars kaarten te accepteren, zodat de mogelijkheden tot grondverzet binnen dit hele gebied sterk worden verruimd. Voor de toepassing van grond uit deze gemeenten gelden dan dezelfde voorwaarden als voor grond afkomstig binnen de gemeente Someren.

De gemeente Someren wil derhalve de mogelijkheid open houden om bodemkwaliteitskaarten uit omliggende gemeenten alsnog als bewijsmiddel te accepteren op het moment dat deze gemeenten een kaart hebben opgesteld die voldoet aan de nieuwe richtlijn. De acceptatie van deze kaarten kan in dat geval door het college worden vastgesteld en hoeft niet nogmaals door de gemeenteraad te worden goedgekeurd. Met het vaststellen van voorliggende nota bodembeleid vindt automatisch delegatie plaats van de gemeenteraad naar het college van Burgemeester en Wethouders om voornoemde bodemkwaliteitskaarten te accepteren als milieuhygiënische verklaring.

3.7 Melden, controle en handhaving grondverzet

3.7.1 Melden

Voor het toepassen van grond en baggerspecie geldt een meldingsplicht. Hierop zijn een aantal uitzonderingen van toepassing:

- de toepassing van grond of baggerspecie door particulieren (zie § 3.3.3, vrijstelling particulieren en agrariërs);
- het toepassen van grond of baggerspecie binnen een landbouwbedrijf als de grond of baggerspecie afkomstig is van een tot dat landbouwbedrijf behorend perceel grond waarop een vergelijkbaar gewas wordt geteeld als op het perceel grond waar de grond of baggerspecie wordt toegepast (zie § 3.3.3, vrijstelling particulieren en agrariërs);
- het verspreiden van baggerspecie uit een watergang over de aan de watergang grenzende percelen (zie bijlage 5);

- het toepassen van schone grond en baggerspecie in hoeveelheden kleiner dan 50 m³. Voor het toepassen van schone grond en baggerspecie in hoeveelheden vanaf 50 m³ moet eenmalig de toepassingslocatie worden gemeld.

Alle overige toepassingen van grond en baggerspecie moeten worden gemeld.

Degene die grond of baggerspecie gaat toepassen moet dit ten minste vijf werkdagen van te voren melden via het Meldpunt bodemkwaliteit:

www.meldpuntbodemkwaliteit.agentschapnl.nl

De melding wordt doorgestuurd aan de gemeente, die de melding beoordeelt, registreert en archiveert.

Binnen grootschalige werken, waarbij gedurende een lange periode verzet van grote hoeveelheden grond plaats gaat vinden, is het aan te bevelen om vooraf in overleg te treden met de gemeente. Hierbij kunnen afspraken worden gemaakt over de wijze en termijn van melden, zodat voor de initiatiefnemer een werkbare procedure ontstaat, waarbij gewaarborgd blijft dat de gemeente voldoende inzicht krijgt in de kwaliteit van de toegepaste partijen grond.

Voor regelgeving rondom tijdelijke uitname en opslag wordt verwezen naar bijlage 5.

3.7.2 Controle en handhaving

De gemeente Someren is bevoegd gezag in het kader van het Besluit bodemkwaliteit voor de toepassing van grond binnen haar grondgebied. Dit houdt in dat de gemeente toezicht houdt op:

- de wijze van toepassing;
- de tijdige en correcte melding van de toepassing;
- het gebruik van de juiste kwaliteitsverklaringen voor de toepassing.

De verantwoordelijkheid voor het naleven van de regels rond grond- en baggerverzet, waaronder het tijdig melden, ligt bij de opdrachtgevers van grond- en/of baggertoepassing. Dit kan ook de gemeente zelf zijn als opdrachtgever van projecten (bijvoorbeeld bouwrijp maken, reconstructies van wegen en beheer en onderhoud van groen) waarbij grond wordt hergebruikt.

Als achteraf blijkt dat foutief is gehandeld, kan de opdrachtgever zich niet beroepen op de gedane melding of het eventueel uitblijven van een reactie van het bevoegde gezag binnen een bepaalde termijn. Ook na toepassing mag de gemeente nog optreden tegen overtredingen van de regelgeving, als blijkt dat niet de juiste gegevens zijn verstrekt of sprake is van toepassen van grond en/of baggerspecie van onjuiste kwaliteit. Als de gemelde toepassing niet in overeenstemming is met het lokale beleid of wanneer de aangeleverde informatie van onvoldoende kwaliteit is, moet

het bevoegde gezag binnen deze 5 werkdagen de melder hiervan op de hoogte stellen. Verder wordt verwezen naar bijlage 7

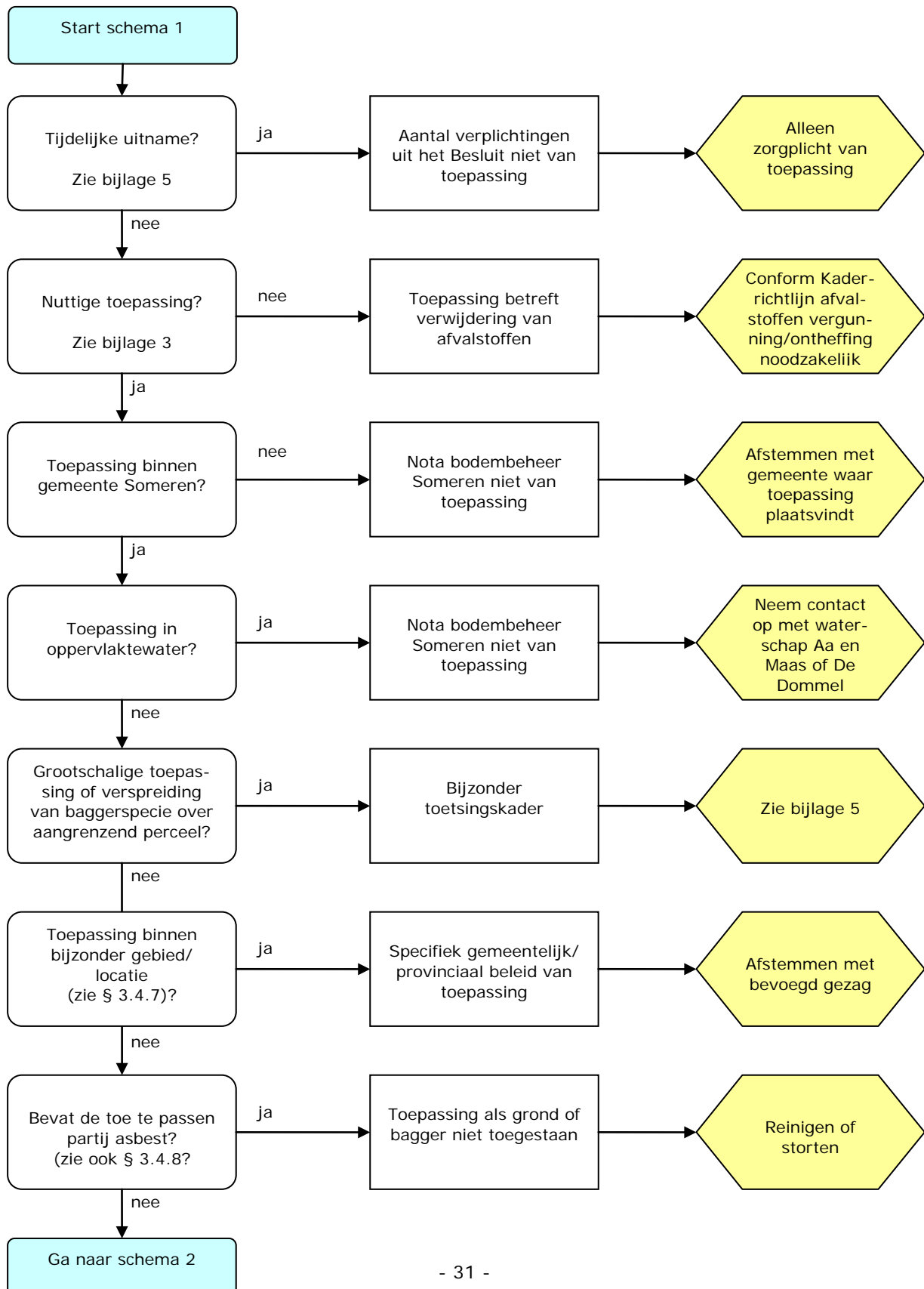
3.7.3 Betrokkenen en verantwoordelijkheden

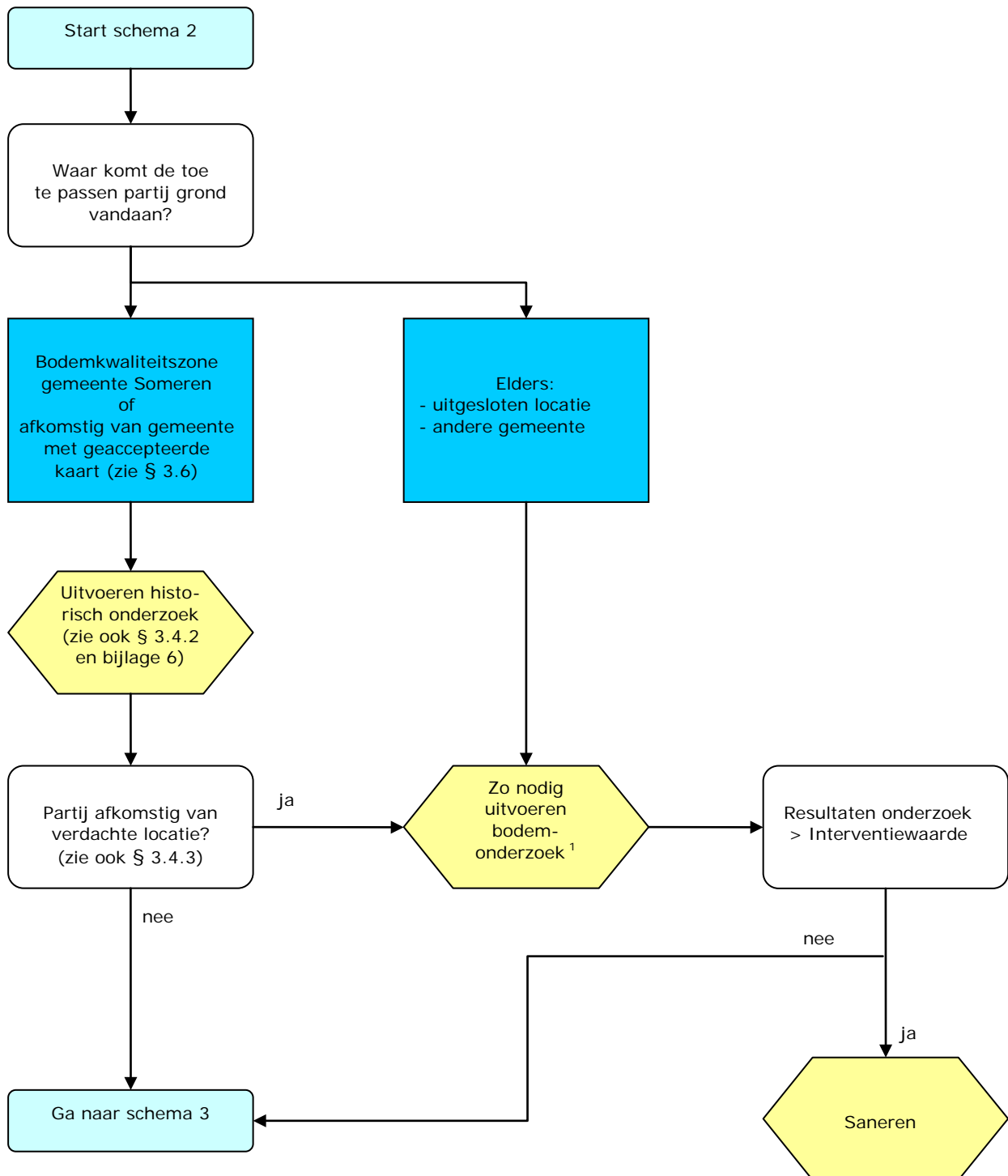
Bij de controle en handhaving tijdens baggerwerkzaamheden, het ontgraven van grond en het toepassen van grond en baggerspecie op of in de bodem zijn verschillende instanties betrokken. Voor het toepassen van grond en baggerspecie dient de melding plaats te vinden bij het bevoegd gezag dat tevens voor de registratie van de melding en de handhaving verantwoordelijk is. In bijlage 8 is een overzicht van de verantwoordelijkheden van de diverse actoren rond het toepassen van grond en bagger conform het Besluit weergegeven.

3.8 Stroomschema grondverzet

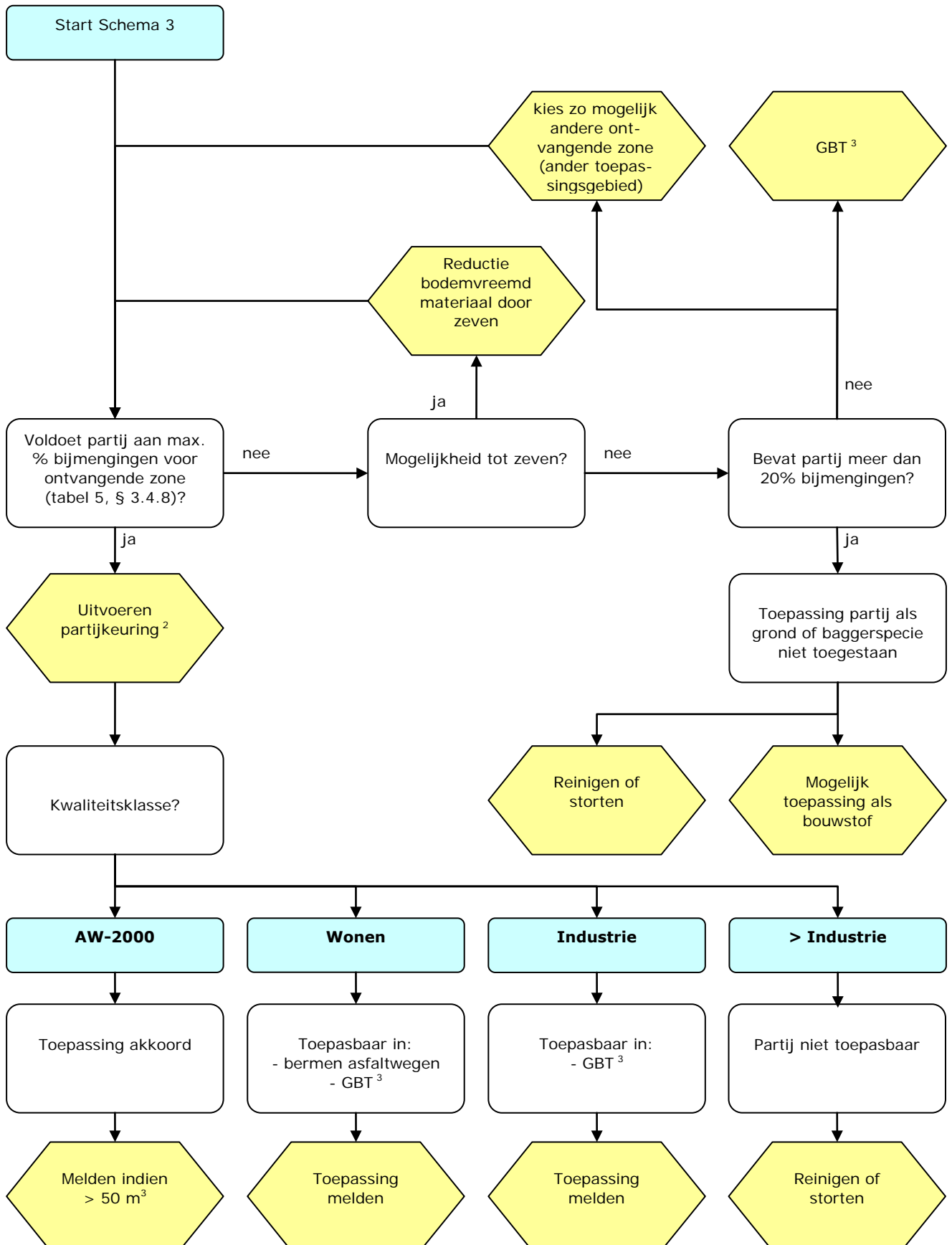
De regels en toepassingseisen voor de gemeente Someren kunnen worden samengevat in de stroomschema's van figuur 3 op de pagina's 31 tot en met 34.

Figuur 3: Voorwaarden bij grondverzet gemeente Someren

1 : Als op (een deel van) de locatie van herkomst mogelijk sprake zou kunnen zijn van een sterke bodemverontreiniging (gehalten > interventiewaarde) wordt voorafgaand aan een partijkeuring een verkennend/indicatief bodemonderzoek noodzakelijk geacht, om te voorkomen dat bij de partijkeuring sterk verontreinigde grond wordt vermengd met schonere grond. Indien reeds een bodemonderzoek is uitgevoerd, kan deze mogelijk worden gebruikt in overleg met de gemeente.

- 2 Bij baggerspecie kan worden volstaan met een waterbodemonderzoek conform NEN 5720.
- 3 GBT: grootschalige (bodem) toepassing; hiervoor gelden specifieke voorwaarden. De grond dient in ieder geval minimaal te voldoen aan klasse industrie. Zie verder ook bijlage 5.

4. Bodemtoetsen

Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning, de wijziging van een bestemming of bij gemeentelijke grondtransacties is in veel gevallen bodemonderzoek vereist. Dit hoofdstuk beschrijft wanneer bodemonderzoek daadwerkelijk nodig is en hoe de gegevens worden getoetst.

4.1 Bodemtoets omgevingsvergunning voor bouwen

In artikel 8 van de Woningwet is aangegeven dat een gemeente in de gemeentelijke bouwverordening regels moet opnemen om het bouwen op verontreinigde grond tegen te gaan. De gemeente heeft de taak om alleen een omgevingsvergunning (aspect bouwen) te verlenen als de kwaliteit van de bodem geschikt is voor het beoogde gebruik. Hiertoe toetst de gemeente de informatie omtrent de bodemkwaliteit aan de Circulaire bodemsanering.

Als de bouwlocatie daaraan niet voldoet, kan de gemeente een aanvraag voor een omgevingsvergunning weigeren of nadere eisen in de vergunning opnemen.

4.1.1 Effectuering omgevingsvergunning voor situaties met een geval van ernstige bodemverontreiniging

De omgevingsvergunning, onderdeel bouwen, treedt conform artikel 6.2c van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in (ernstige) verontreinigingssituaties niet eerder in werking dan nadat door het bevoegd gezag is ingestemd met het saneringsplan of de melding tot saneren (Besluit Uniforme Saneringen) is geaccepteerd.

4.1.2 Vrijstelling van bodemonderzoek omgevingsvergunning bouwen

Conform de Ministeriele regeling omgevingsrecht (Mor) moet bij het indienen van een aanvraag voor een omgevingsvergunning een onderzoeksrapport inzake de gesteldheid van de bodem te worden overlegd.

In volgende gevallen kan de gemeente vrijstelling verlenen voor het uitvoeren van een bodemonderzoek:

1. het bouwwerk raakt de grond niet (ook in pandige verbouwing) of het bestaande feitelijk gebruik blijft gehandhaafd;
2. het te bebouwen oppervlak is kleiner dan 50 m²;
3. Het bouwwerk heeft geen woon- of verblijfsfunctie, dat wil zeggen dat in het gebouw minder dan twee uur per dag mensen aanwezig zijn (zie richtlijn voor bepalen verblijfsduur van mensen in bouwwerken);

4. een bouwwerk met een beperkte instandhoudingstermijn (ten hoogste 5 jaar, tijdelijk bouwwerk).

In de situaties 2, 3 en 4 geldt de vrijstelling alleen indien de locatie onverdacht is met betrekking tot bodemverontreiniging. Hiertoe wordt een historische toets uitgevoerd door de gemeente. Op basis hiervan beoordeelt de gemeente of vrijstelling verleend kan worden. Als dit niet het geval is, moet de aanvrager alsnog een bodemonderzoek uitvoeren.

Richtlijn voor bepalen verblijfsduur van mensen in bouwwerken

Het primaire doel van de bodemtoets is te voorkomen dat er gebouwd wordt op dusdanig verontreinigde grond dat nadelige gevolgen kunnen ontstaan voor de gebruikers van het bouwwerk. De woningwet stelt dan ook in artikel 8 lid 3 dat geen bodemtoets hoeft plaats te vinden wanneer 'het bouwen betrekking heeft op een bouwwerk, waarin niet voortdurend of nagenoeg voortdurend mensen zullen verblijven'. In de memorie van toelichting staat hierover dat het bouwwerken moet betreffen waarin dagelijks gedurende enige tijd dezelfde mensen verblijven. Bij 'enige tijd' moet gedacht worden aan een verblijfsduur van twee of meer uren per (werk)dag. Het gaat dus niet om een enkele keer twee of meer uren, maar om een structureel verblijf van twee of meer uren van dezelfde mensen in het gebouw.

In een aantal gevallen kan discussie ontstaan over het verblijfs criterium 'enige tijd'. Om deze discussie zoveel mogelijk te voorkomen, zijn hieronder enkele richtlijnen gegeven:

- < 2 uur : schuren, garages, tuinhuisjes, gebouwen ten behoeve van nutsvoorzieningen, tijdelijke loodsen, opslagplaatsen;
- < 2 uur, tenzij : voor gebouwen voor het telen van groenten, fruit en overige gewassen en het houden van vee zoals varkensstallen, koeienstallen, kippenstallen e.d. wordt aangenomen dat zij niet voldoen aan het verblijfs criterium en dat dus geen bodemtoets plaatsvindt, tenzij uit de aanvraag en het aangegeven gebruik vast komt te staan dat wel voldaan wordt aan het verblijfs criterium;
- > 2 uur, tenzij : voor gebouwen voor de distributie van goederen (groothandels e.d.) wordt aangenomen dat zij wel voldoen aan het verblijfs criterium en dat dus op grond daarvan een bodemtoets dient plaats te vinden, tenzij kan worden aangetoond dat dit niet het geval is.
- > 2 uur : woningen, recreatiewoningen, scholen, kantoren, bedrijfsgebouwen, etc.

4.1.3 Eisen bodemonderzoek omgevingsvergunning bouwen

Soort bodemonderzoek

Als de gemeente geen vrijstelling voor de onderzoeksverplichting verleent, moet de aanvrager van de vergunning een bodemonderzoek overleggen. Het onderzoeksrapport moet voldoen aan de NEN 5740 (onderzoeksstrategie voor een onverdachte locatie, zo nodig aangevuld met gericht onderzoek van verdachte deellocaties).

Indien uit het verkennend bodemonderzoek blijkt dat de bodem (mogelijk) verontreinigd is, kan door de gemeente aanvullend onderzoek worden vereist (bijvoorbeeld herbemonstering, aanvullende analyses of nader onderzoek (conform NTA 5755) naar de omvang en ernst van de verontreiniging).

Indien op basis van het vooronderzoek aanleiding bestaat om te veronderstellen dat asbest in de bodem aanwezig is, dient tevens een onderzoek plaats te vinden conform de NEN5707 (zie ook § 4.5).

Afbakening onderzoekslocatie

Minimaal moet het bouwvlak, dat wil zeggen het gedeelte waar het bouwwerk wordt gerealiseerd, in het bodemonderzoek worden betrokken.

Vooronderzoek

Voorafgaand aan de uitvoering van het feitelijk verkennend bodemonderzoek dient een vooronderzoek te worden uitgevoerd conform de NEN 5725. Het vooronderzoek maakt deel uit van de NEN 5740. De resultaten van het vooronderzoek kunnen worden gerapporteerd in de rapportage van het verkennend bodemonderzoek.

Het vooronderzoek bestaat met name uit het verzamelen van informatie over het vroegere, huidige en toekomstige gebruik van de onderzoekslocatie en de directe omgeving (naastgelegen percelen tot een afstand van 25 m), met name gericht op potentiële bronnen van bodemverontreiniging, en informatie over de bodemopbouw en geohydrologie. Op basis van het vooronderzoek wordt een aanname (hypothese) gemaakt over de te verwachten verontreinigingssituatie van de bodem (grond en grondwater), aan de hand waarvan de onderzoeksstrategie van het verkennend bodemonderzoek wordt bepaald.

Indien het vooronderzoek niet zorgvuldig wordt uitgevoerd en een verkeerde onderzoeksstrategie wordt gekozen, bestaat de kans dat bij het feitelijk onderzoek verontreinigingen worden gemist, waardoor er geen goed beeld wordt verkregen van de kwaliteit van de bodem op een locatie. Ten behoeve van het vooronderzoek dient altijd de gemeente te worden geraadpleegd met betrekking tot de bij haar bekende informatie. Indien de gemeente niet is geraadpleegd t.b.v. het vooronderzoek, zal het vooronderzoek zonder meer als onvoldoende worden beschouwd en zal het bodemonderzoek niet worden geaccepteerd en goedgekeurd door de gemeente.

De kosten die de gemeente maakt ten behoeve van het vooronderzoek zullen bij het bodemonderzoeksbureau in rekening worden gebracht aan de hand van de daadwerkelijk bestede tijd en gemaakte kosten.

Bodemonderzoek en slopen

Het verdient de voorkeur om het bodemonderzoek na de sloop uit te voeren. Indien toch voor het slopen een bodemonderzoek conform NEN 5740 is uitgevoerd, dan dient na de sloop een aanvullend bodemonderzoek uitgevoerd te worden ter controle op bodemverontreiniging als gevolg

van de sloopactiviteiten. Onder andere asbest is hierbij een aandachtspunt, als het gebouw voor 1994 is gebouwd. Een compleet onderzoek conform NEN 5740 zal in de regel niet nodig zijn: er kan volstaan worden met een (grond-)onderzoek gericht op de bovenste 0,5 meter.

4.2 Bodemtoets ruimtelijke plannen

Het doel van de bodemtoets bij ruimtelijke plannen is de bescherming van de bodem. Een bodemonderzoek moet worden uitgevoerd om te kunnen beoordelen of de bodem geschikt is voor de geplande functie en of sprake is van een eventuele saneringsnoodzaak.

Artikel 9 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat in het bestemmingsplan rekening gehouden moet worden met de bodemkwaliteit ter plaatse. De reden hiervoor is dat eventueel aanwezige bodemverontreiniging van groot belang kan zijn voor de keuze van bepaalde bestemmingen en/of voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. De bodemtoets moet worden uitgevoerd bij het wijzigen of opstellen van een bestemmingsplan of projectbesluit.

4.2.1 Stappenplan bodemtoets ruimtelijke plannen

Het stappenplan voor de bodemtoets ruimtelijke plannen is weergegeven in figuur.

Figuur 4: Stappen bodemtoets ruimtelijke plannen

Stap 1 - Wat is de huidige en wat is de toekomstige functie?

De huidige en toekomstige functie(s) van het plangebied worden bepaald aan de hand van het bestemmingsplan (oud en nieuw) en de bodemfunctieklassenkaart [4]. Afhankelijk van de functie worden bepaalde eisen gesteld aan de kwaliteit van de bodem en aan eventuele hergebruik van grond of bagger die kan worden toegepast.

Stap 2 - Wat is de huidige bodemsituatie?

De kwaliteit van de bodem op een locatie wordt bepaald door de diffuse bodemkwaliteit en de eventuele aanwezigheid van lokale verontreinigingen. De diffuse kwaliteit van de bodem is vastgelegd in de door de gemeente vastgestelde bodemkwaliteitskaart [4].

Locaties of deellocaties waarvan geen lokale verontreinigingen bekend zijn en waar ook geen (potentiële) bronnen van bodemverontreiniging aanwezig zijn (geweest), kunnen als onverdacht ten aanzien van bodemverontreiniging worden beschouwd. Om te bepalen of sprake is van een onverdachte (deel)locatie, dient een vooronderzoek (historische onderzoek) conform de NEN 5725 te worden uitgevoerd. Als uit dit vooronderzoek blijkt, dat een (deel)locatie onverdacht is, kan voor de bodemkwaliteit deze (deel)locatie worden uitgegaan van de diffuse bodemkwaliteit van de bijbehorende bodemkwaliteitszone (conform ontgravingskaart). Voor onverdachte (deel)locaties wordt in het kader van de ruimtelijke bodemtoets verder geen bodemonderzoek noodzakelijk geacht.

Als uit het vooronderzoek blijkt, dat er van een (deel)locatie wel lokale verontreinigingen bekend zijn of er zijn (potentiële) bronnen van bodemverontreiniging aanwezig (geweest), dan is er sprake van een voor bodemverontreiniging verdachte (deel)locatie en dient er alsnog een gericht bodemonderzoek te worden uitgevoerd conform de NEN 5740 (verkennd bodemonderzoek) of NTA 5755 (nader bodemonderzoek).

Stap 3 - Voldoet de kwaliteit aan de functie: beoordeling en toetsing?

Aan de hand van de diffuse bodemkwaliteit en eventueel aanwezige lokale verontreinigingen (puntbronnen) wordt nagegaan of de bodemkwaliteit voldoet aan de normen die horen bij de toekomstige functies in het plangebied:

- **Diffuse bodemkwaliteit:**

Diffuse verontreinigingen kunnen van natuurlijke oorsprong zijn (bijvoorbeeld arseen als gevolg van ijzeroer in de bodem) of veroorzaakt door menselijk handelen (toemaakdek, zinkassen, bestrijdingsmiddelen). De normen voor de diffuse kwaliteit van de bodem in de gemeente zijn vastgelegd in de gemeentelijke bodemkwaliteitskaart [4].

- **Lokale verontreinigingen:**

Beoordeeld wordt of er voldoende bodemgegevens beschikbaar zijn over de lokale verontreinigingen binnen het plangebied om een uitspraak te kunnen doen over de aanwezigheid, aard en omvang van de verontreiniging. Bij onvoldoende gegevens dient een nader bodemonderzoek uitsluitend te geven.

Vervolgens worden de gegevens over verontreinigingen getoetst aan de criteria in de Circulaire bodemsanering, om te bepalen in hoeverre er sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging en of er onaanvaardbare risico's aanwezig zijn. Aan de hand van de Circulaire Bodemsanering wordt bepaald of het saneringscriterium wordt overschreden en in welke mate de verontreiniging spoedeisend is. Op basis hiervan moet worden bepaald of er gesaneerd moet worden of dat kan worden volstaan met beheersmaatregelen.

Er kunnen twee situaties worden onderscheiden:

- Er is geen sprake van een geval van bodemverontreiniging in de zin van de Wet bodembescherming. Daarnaast is de huidige diffuse bodemkwaliteit vergelijkbaar of schoner dan de regionale vastgestelde bodemkwaliteit (die is vastgesteld in de Bodemkwaliteitskaart). Dit betekent dat er geen belemmering is voor het toekomstig gebruik.
- Er is wel sprake van een geval van (ernstige) bodemverontreiniging in de zin van de Wet bodembescherming of een diffuse bodemkwaliteit die slechter is dan de regionaal vastgestelde bodemkwaliteit. De aanwezigheid van een lokale verontreiniging, als gevolg van een puntbron, kan bij de realisatie van het bestemmingsplan aanleiding zijn voor het uitvoeren van sanering.

Stap 4 - Is het plan financieel haalbaar?

De kosten van het verwerken van de bij het voorgenomen bestemmingsplan vrijkomende (diffuus) verontreinigde grond (denk aan aanleg/bouw van wegen en huizen) moet in de exploitatie van het bestemmingsplan worden opgenomen. Indien het voornamelijk gaat om diffuus verontreinigde grond is het vooral van belang om in de planfase rekening te houden met het streven naar een gesloten grondbalans. Daarvoor moeten vraag en aanbod van grond- en baggerstromen in kaart worden gebracht.

Als sprake is van een lokale verontreiniging moet de saneringskosten in de exploitatieopzet van het bestemmingsplan zijn verwerkt. Het gaat om het identificeren en kwantificeren van de (financiële) risico's. Daarnaast kan de bodemmedewerker een advies uitbrengen over uitgangspunten die meegenomen kunnen worden in het ontwerp om tot een efficiënte oplossing te komen voor de omgang met verontreinigde bodem.

Procedurele vereisten

Bij de vaststelling van het bestemmingplan dient rekening gehouden te worden met de bodemkwaliteit ter plaatse. De resultaten van de bodemtoets ((historisch) vooronderzoek en eventueel bodemonderzoek) moeten in de plantoelichting (bodemparagraaf) of in een aparte bijlage bij het plan worden opgenomen.

4.2.2 Eisen bodemonderzoek ruimtelijke plannen

Soort bodemonderzoek

Voor onverdachte (deel)locaties kan worden volstaan met een (historisch) vooronderzoek conform de NEN 5725.

Voor verdachte (deel)locaties dient een verkennend bodemonderzoek conform de NEN 5740 te worden uitgevoerd (onderzoeksstrategie toegespitst op verdachte deellocatie).

Indien uit het verkennend bodemonderzoek blijkt dat de bodem daadwerkelijk verontreinigd is, kan door de gemeente aanvullend onderzoek worden vereist (bijvoorbeeld herbemonstering, aanvullende analyses of nader onderzoek (conform NTA 5755) naar de omvang en ernst van de verontreiniging).

Afbakening onderzoekslocatie

Het (historisch) vooronderzoek moet betrekking hebben op het gehele plangebied.

Het voor verdachte deellocaties vereiste verkennend bodemonderzoek kan zich beperken tot de verdachte terreindelen en tot de verdachte stoffen.

Indien voor de ruimtelijke ontwikkeling in een later stadium een omgevingsvergunning onderdeel bouwen (bouwvergunning) noodzakelijk is, is het aan te bevelen het hiervoor benodigde bodemonderzoek al uit te voeren voor de ruimtelijke procedure (om latere vertragingen te voorkomen). Dit geldt ook voor bodemonderzoeken die dienen te worden uitgevoerd vanuit eventuele andere wettelijke kaders (omgevingsvergunning onderdeel werken (aanlegvergunning), ontgrondingsvergunning, nulsituatiebodemonderzoek, etc.).

4.3 Bodemtoets bij grondtransacties

4.3.1 Beleid gemeente Someren

Met betrekking tot het uitvoeren van bodemonderzoek bij aan- en verkoop van gronden door de gemeente is in 2006 de volgende beleidslijn vastgesteld:

Bij aankoop van gronden door de gemeente:

- a. bij onverdachte stroken grond ten behoeve van de aanleg van fietspaden of andere infrastructurele werken: beperkt verkennend bodemonderzoek ¹⁾;
- b. bij onverdachte terreinen met een oppervlakte kleiner dan 100 m²: beperkt verkennend bodemonderzoek ¹⁾;
- c. bij terreinen waarbij sprake is van een samenloop met andere wettelijke eisen ten aanzien van bodemonderzoek: gecombineerd bodemonderzoek ²⁾;

- d. bij terreinen waarop reeds eerder een bodemonderzoek is uitgevoerd, dat voldoende actueel is en voldoet aan de hieraan gestelde eisen: geen bodemonderzoek;
- e. bij alle overige terreinen: verkennend bodemonderzoek conform NEN 5740.
 - 1) : Gelet op de geringe omvang van de locaties wordt vanuit kosten oogpunt volstaan met onderzoek van de bovengrond (beperkt verkennend bodemonderzoek).
 - 2) : Door, waar mogelijk, vanuit verschillende (wettelijke) kaders vereiste onderzoeken te combineren, kunnen kosten worden bespaard.

Bij verkoop van gronden door de gemeente:

- a. bij onverdachte terreinen met een oppervlakte kleiner dan 100 m²: geen bodemonderzoek (koper wordt wel in de gelegenheid gesteld om voor eigen rekening een bodemonderzoek uit te laten voeren);
- b. bij terreinen waarop reeds eerder een bodemonderzoek is uitgevoerd, dat voldoende actueel is en voldoet aan de hieraan gestelde eisen: geen bodemonderzoek;
- c. bij alle overige terreinen: verkennend bodemonderzoek conform NEN 5740.

In de verkoopovereenkomst wordt een bepaling opgenomen met betrekking tot de bodemkwaliteit (met verwijzing naar het uitgevoerde bodemonderzoek) en, zo nodig, eventuele gebruiksbepalingen, voorwaarden, aansprakelijkheden, etc.

Indien geen bodemonderzoek is/wordt uitgevoerd (dit is dus uitsluitend het geval bij verkoop van kleine stroken grond, zoals genoemd onder a), wordt dit ook expliciet vermeld in de verkoopovereenkomst, tezamen met een afwijzing van verdere aansprakelijk voor een eventueel later aangetoonde verontreiniging."

Kosten bodemonderzoek

De kosten van bodemonderzoek worden meegenomen in de verwervingskosten van het terrein c.q. verrekend in de verkoopprijs van het terrein.

Huur, verhuur of erfpacht

Bij huur, verhuur of erfpacht moet minimaal een vooronderzoek conform de NEN 5725 zijn uitgevoerd. De noodzaak voor verkennend bodemonderzoek conform NEN 5740 moet per situatie worden bepaald.

Bij huur, verhuur of erfpacht van percelen waar in de toekomst sprake is van bodembedreigende activiteiten moet altijd een bodemonderzoek conform NEN 5740 plaatsvinden, zowel voorafgaand (nulsituatie) als na afloop (eindsituatie) van de huur-/erfpachtperiode.

4.3.2 Eisen bodemonderzoek gemeentelijke grondtransacties

Soort bodemonderzoek

Zoals aangegeven in § 4.3.1 zal het onderzoeksrapport in principe moeten voldoen aan de NEN 5740, met uitzondering van enkele situaties waarbij kan worden volstaan met een beperkt bodemonderzoek (alleen bovengrond).

Indien uit het (beperkt) verkennend bodemonderzoek blijkt dat de bodem (mogelijk) verontreinigd is, dient aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd (bijvoorbeeld herbemonstering, aanvullende analyses of nader onderzoek (conform NTA 5755) naar de omvang en ernst van de verontreiniging).

Voor de koper dient aan de hand van het uitgevoerde bodemonderzoek een inschatting kunnen worden gemaakt van de risico's van eventuele verontreinigingen en een raming van de saneringskosten.

In de koopovereenkomst dient duidelijk te worden aangegeven wie verantwoordelijk is voor een eventuele sanering van de bodemverontreiniging.

4.4 Geldigheid bodemonderzoek

Het onderzoek mag niet ouder zijn dan 5 jaar. Als de initiatiefnemer beschikt over een bodemonderzoek van meer dan 5 jaar, maar maximaal 10 jaar oud, mag worden volstaan met een aanvullend bodemonderzoek van alleen de bovengrond (aantal boringen en analyses conform NEN 5740).

Voorwaarde hiervoor is wel dat de inrichting en/of het gebruik van de locatie sinds de uitvoering van het bodemonderzoek niet zijn veranderd.

Indien bodembedreigende activiteiten hebben plaatsgevonden na uitvoering van het bodemonderzoek, dient het bodemonderzoek geactualiseerd te worden. De opzet van het actualiserend bodemonderzoek is afhankelijk van de aard en omvang van de bodembedreigende activiteiten.

4.5 Verhoogde gehalten metalen in grondwater

Als gevolg van onder meer de uitloging van metalen uit zinkassen is het grondwater in de regio De Kempen verontreinigd geraakt met zware metalen. Regelmatig worden in het grondwater, met name voor zink en cadmium, hoge overschrijdingen van de interventiewaarde gemeten.

Voor een zestal zware metalen zijn voor de gemeente Someren statistische kengetallen afgeleid. Voor elke stof is de gemiddelde waarde, P50, P90 en P95 berekend. Er is geen onderscheid gemaakt in zones, maar er is één waarde afgeleid voor de hele gemeente Someren. In tabel 7 (volgende pagina) worden de resultaten van de grondwaterkwaliteit weergegeven, waarbij de 95-percentiel (P95) als lokale achtergrondwaarde kan worden gehanteerd.

Tabel 7: Statistische kengetallen van het grondwater voor zware metalen (gehalten in µg/l)

parameter	aantal	gemiddelde	P50	P90	P95
cadmium	1592	1,17	0,56	2,80	4,84
koper	1572	13,2	7,7	17,0	37,0
kwik	1382	0,05	0,04	0,07	0,07
lood	1546	8,4	7,0	11,0	20,0
nikkel	1394	28,9	10,0	58,0	100,0
zink	1609	267	95	622	1076

< streefwaarde	> streefwaarde	> tussenwaarde	> interventiewaarde
----------------	----------------	----------------	---------------------

Ten aanzien van de zinkassengerelateerde verontreinigingen van het grondwater met cadmium en zink in De Kempen is door het projectbureau Actief Bodembeheer de Kempen een gebiedsgericht grondwaterbeheerplan opgesteld [5]. Hierin zijn voor de gemeente Someren de volgende gebiedswaarden voorgesteld (tabel 8):

Tabel 8: Gebiedswaarden gemeente Someren (gehalten in µg/l)

gemeente	cadmium	zink
Someren	3,0	800

Conform het gebiedsgericht grondwaterbeheerplan zijn de gebiedswaarden in eerste instantie bedoeld als triggerwaarde, om bij het aantreffen ervan tot vervolgonderzoek over te gaan. Normaal gesproken wordt hiervoor de tussenwaarde aangehouden. Ook fungeren de gebiedswaarden als terugsaneerwaarde voor situaties waarbij tot sanering moet worden overgegaan (de provincie Noord-Brabant is hierin bevoegd gezag). Het hanteren van gebiedswaarden zorgt er dus voor, dat er minder onderzoeken en minder saneringen hoeven te worden uitgevoerd.

Vergunningen voor een bouwaanvraag kunnen in beginsel worden gehonoreerd als het grondwater niet boven de gebiedswaarden verontreinigd is. Indien de verhoogde gehalten niet gerelateerd kunnen worden aan bedrijfsactiviteiten en er geen sprake is van een verontreiniging van de grond, is vrijwel zeker sprake van een verhoogd achtergrondgehalte. Verder onderzoek is dan niet noodzakelijk. Het hanteren van deze verhoogde waarden levert geen risico's op voor de mens. Een en

ander geldt ook voor de door de gemeente uit te voeren bodemtoetsen van ruimtelijke plannen, grondtransacties, etc.

Indien er sprake is van gehalten aan zware metalen boven de gebiedswaarden en deze kunnen worden gerelateerd aan bedrijfsactiviteiten op of in de omgeving van het onderzochte perceel (lokale potentiële bron van bodemverontreiniging m.b.t. zware metalen aanwezig), dan dient wel vervolgonderzoek plaats te vinden.

De aanpak conform het gebiedsgericht grondwaterbeheerplan is beknopt weergegeven in tabel 9. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar het gebiedsgericht grondwaterbeheerplan De Kempen [5].

Tabel 9: Aanpak verhoogde gehalten zware metalen in grondwater

oorzaak	actie gericht op bronverwijdering	actie bij gehalten > gebiedswaarden	actie bij gehalten < gebiedswaarden
alleen door diffuse belasting	geen actie	geen actie	geen actie
afkomstig uit zinkassen (en deels diffuus)	verwijderen zinkassen	geen actie	geen actie
afkomstig uit andere bron(nen)	bron verwijderen	sanering tot verhoogde achtergrondgehalten	geen actie

Binnen het gebiedsgericht grondwaterbeheerplan De Kempen is de aanpak beperkt tot verontreinigingen met cadmium en zink. De reden hiervoor is dat deze stoffen gecorreleerd zijn aan de regionale zinkassenproblematiek en veelvuldig in verhoogde gehalten worden aangetroffen. Verontreinigingen met koper, lood en arseen kunnen ook zinkassengerelateerd zijn, maar deze stoffen komen in De Kempen niet verhoogd voor (gehalten beneden tussenwaarde). Nikkel komt in De Kempen en in Someren wel in verhoogde gehalten voor, maar is niet gecorreleerd aan zinkassen. Ten aanzien van nikkel wordt door de gemeente Someren bij bodemtoetsen echter in principe dezelfde werkwijze gehanteerd als voor cadmium en zink.

4.6 Asbest in de bodem

In Nederland is tot 1993 asbest toegepast. Asbest kan in de bodem terecht zijn gekomen op locaties waar asbest is gebruikt in gebouwen en door het zagen of breken van asbestplaten. Veel vaker is asbesthoudend materiaal in de bodem gekomen door sloopactiviteiten van voor 1997, waarbij het bouwafval gebruikt is in ophooglagen, erfverhardingen of dempingen.

Sinds 1997 verplicht het Bouwbesluit om een asbestinventarisatie voorafgaand aan de sloop van gebouwen uit te voeren en het asbest selectief te verwijderen.

De aanwezigheid van asbest in de bodem kan risico's opleveren voor de volksgezondheid. Om deze reden is onderzoek naar het voorkomen van asbest in de bodem in sommige gevallen verplicht. Asbestonderzoek in de bodem moet conform het onderzoeksprotocol NEN 5707 (bij minder dan 20 % puin in de bodem) of conform het onderzoeksprotocol NEN 5897 (bij meer dan 20 % puin in de bodem) worden uitgevoerd. In de beleidsbrief asbest uit 2004 van het ministerie van VROM is de norm voor asbest gesteld op 100 mg/kg ds, gewogen naar het soort asbest. Het gehalte dient vastgesteld te worden aan de hand van *nader* asbestonderzoek. Gehalten boven deze norm kunnen aanleiding geven om de bodem te saneren.

Het asbestbeleid van de gemeente is primair gericht op het veiligstellen van de volksgezondheid. De gemeente wil echter ook in het kader van deregulering de onderzoeksplicht voor burgers en bedrijven zoveel mogelijk beperken en hierin zo goed mogelijk adviseren.

In de gemeente Someren is het echter niet gestaan zintuiglijk met asbest verontreinigde grond (in een gehalte minder dan 100 mg/kg asbest) in een woongebied of op speelplaatsen te hergebruiken. Ter plaatse van de overige gebieden in de gemeente wordt geadviseerd dit materiaal niet her te gebruiken en af te voeren naar een bevoegd verwerker (zie ook § 3.4.8).

4.6.1 Wanneer is asbestonderzoek verplicht?

Asbestonderzoek is verplicht bij bodemonderzoeken van locaties die op grond van voorinformatie uit terreinbezoek, vooronderzoek of tijdens veldwerkzaamheden verdacht zijn gebleken op het voorkomen van asbest. Dit betreft onder andere:

- erven van agrarische bedrijven met bebouwing van voor 1993 of waar voor 1997 sloopwerkzaamheden zijn uitgevoerd;
- autosloperijen;
- puinhoudende bodemlagen.

De verplichting geldt voor bodemonderzoeken die worden uitgevoerd namens de gemeente en voor bodemonderzoeken die door derden worden ingediend voor bouwen, bestemmingswijzigingen of grondtransacties waarbij de gemeente een betrokken partij is.

4.7 Kwalibo

Kwalibo staat voor kwaliteitsborging in het bodembeheer. Dit onderdeel van het Besluit bodemkwaliteit regelt de kwaliteits- en integriteitseisen waaraan uitvoerders van bodemwerkzaamheden moeten voldoen.

Werkzaamheden die alleen mogen worden uitgevoerd door gecertificeerde en erkende bedrijven zijn onder meer:

- monsterneming bij partijkeuringen - erkenning SIKB BRL 1000 verplicht;
- veldwerk bij bodemonderzoek - erkenning SIKB BRL 2000 verplicht;
- milieukundige begeleiding bij bodemsanering - erkenning SIKB BRL 6000 verplicht;
- uitvoering bodemsanering - erkenning SIKB BRL 7000 verplicht.

Een overzicht van erkende instanties en personen is te vinden op de site van Bodem+:

www.agentschapnl.nl/onderwerp/zoeken-naar-erkende-instellingen

Bij de toetsing van bodemonderzoeken en partijkeuringen moet de gemeente controleren of aan de Kwalibo-eisen wordt voldaan. Als dit niet het geval is, moet de gemeente dit melden bij Bodem-signaal; dit is een onderdeel van de VROM-inspectie:

<https://meldingen.vrominspectie.nl/melding-bodemsignaal.php>

4.8 Planning

Aangezien er voor het uitvoeren van bodemonderzoek enige tijd benodigd is, dient hier in de planning van de gewenste activiteit (aanvraag omgevingsvergunning, bestemmingsplanprocedure, grondtransactie, grondverzet, etc.) terdege rekening mee worden gehouden. Zeker als er daadwerkelijk sprake blijkt te zijn van bodemverontreiniging, dient er rekening te worden gehouden met de nodige vertragingen als gevolg van nader onderzoek en wettelijke termijnen.

Een globale indicatie van de voor onderzoek en sanering benodigde termijnen is weergegeven in bijlage 9. Bij de saneringstermijnen is hierbij uitgegaan van de wettelijke termijnen van de Wet bodembescherming. Deze zijn alleen van toepassing voor die gevallen waarbij de provincie bevoegd gezag is. Voor saneringen die onder bevoegdheid van de gemeente vallen, gelden andere (kortere) termijnen (zie hoofdstuk 5).

5. Saneren van bodemverontreiniging

5.1 Saneren van historische bodemverontreiniging

Bij bodemverontreiniging ontstaan vóór 1987 moet worden vastgesteld of sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging.

Er is sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging als meer dan 25 m³ grond en/of 100 m³ bodemvolume grondwater sterk verontreinigd is.

Asbest vormt een uitzondering op deze regels. Voor asbest is niet 1987 het ijkpunt voor een historische bodemverontreiniging, maar 1993. Indien de asbestverontreiniging is ontstaan voor 1993, moet worden vastgesteld of sprake is van een geval van ernstige asbestverontreiniging.

Hiervoor geldt geen volumecriterium. Er is sprake is van een geval van ernstige asbestverontreiniging als door middel van nader asbestonderzoek is bepaald dat de bodem meer dan 100 mg/kg aan (gewogen) asbest bevat, ongeacht het verontreinigd bodemvolume.

5.1.1 Gevallen van ernstige bodemverontreiniging

De provincie Noord-Brabant is conform de Wet bodembescherming bevoegd gezag voor besluiten over gevallen van ernstige bodemverontreiniging.

De noodzaak voor sanering en de aard van de saneringsmaatregelen wordt bepaald door de spoedeisendheid. De spoedeisendheid wordt vastgesteld op basis van de humane, ecologische en verspreidingsrisico's.

Een groot deel van de saneringen handelt de provincie af via het Besluit Uniform Saneren (BUS), waarbij volstaan kan worden met een melding voorafgaand aan de sanering. De grotere en meer gecompliceerde gevallen lopen via het Wbb-spoor, waarvoor een saneringsplan moet worden opgesteld.

Het aanvullen van een saneringsput valt onder het Besluit bodemkwaliteit. Hiervoor is de gemeente het bevoegde gezag (zie hoofdstuk 3).

5.1.2 Gevallen van niet-ernstige bodemverontreiniging

Gevallen van niet-ernstige bodemverontreiniging worden afgehandeld door de gemeente. De initiatiefnemer moet de sanering melden bij de gemeente en de gemeente houdt toezicht op de uitvoering. Na afloop van de sanering moet de initiatiefnemer een evaluatieverslag overleggen.

Eisen aan bodemonderzoek

Het bodemonderzoek mag niet ouder zijn dan 5 jaar. De verontreiniging moet zodanig zijn afgeperkt dat uitgesloten kan worden dat sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Bodemonderzoek van na 1 juli 2008 moet voldoen aan de BRL2000. De instantie die het onderzoek heeft uitgevoerd, moet in het kader van de Kwalibo-regeling erkend zijn door Agentschap NL/ Bodemplus.

Eisen aan plan van aanpak en melding voorafgaand aan sanering

Minimaal 3 weken voorafgaand aan de sanering meldt de initiatiefnemer de voorgenomen werkzaamheden bij de gemeente. De melding gebeurt via een plan van aanpak. De gemeente heeft 3 weken om de melding te toetsen en geeft schriftelijke goedkeuring.

Eisen aan uitvoering

De sanering van niet-ernstige gevallen valt niet onder de Kwalibo-regelgeving. Dat betekent dat de aannemer en de milieukundige begeleiding niet gecertificeerd hoeven te zijn voor de BRL-7000 respectievelijk BRL-6000. Dit wordt echter wel sterk aanbevolen.

Aangezien de gemeente een voorbeeldfunctie heeft, zal zij voor gemeentelijke saneringen altijd gebruik maken van conform BRL 6000 en BRL 7000 erkende bedrijven.

Eisen aan evaluatieverslag

Binnen 6 weken na afronding van de sanering overhandigt de initiatiefnemer een evaluatieverslag aan de gemeente.

De gemeente heeft 5 weken om het evaluatieverslag te beoordelen en geeft schriftelijke goedkeuring.

5.2 Saneren van nieuwe gevallen van bodemverontreiniging

Bodemverontreiniging ontstaan na 1 januari 1987 wordt als een nieuw geval beschouwd en moet direct worden gemeld. Bij de aanpak van nieuwe bodemverontreiniging kunnen zowel provincie als gemeente het bevoegde gezag zijn:

- voor nieuwe gevallen binnen Wm-inrichtingen is de gemeente het bevoegde gezag, tenzij sprake is van een provinciale inrichting;
- voor nieuwe gevallen buiten Wm-inrichtingen is de provincie het bevoegde gezag.

Indien het nieuwe geval het gevolg is van een calamiteit (ongewoon voorval), is een specifieke aanpak nodig. In dergelijke situaties is het bevoegd gezag de overheidsinstantie die vergunningverlener is bij Wm-inrichtingen en buiten inrichtingen het overheidsorgaan dat als eerste met de

calamiteit wordt geconfronteerd. Als dit de gemeente is, begeleidt de gemeente de sanering en informeert de accountmanager van het Bureau Bodem van de provincie.

5.2.1 Nieuwe gevallen binnen Wm-inrichtingen

Inrichtingen beschikken over een omgevingsvergunning voor de activiteit milieu (voorheen vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm)) of vallen onder het Activiteitenbesluit, het Besluit landbouw milieubeheer of het Besluit glastuinbouw. Vaak zijn in de vergunning bepalingen opgenomen over bodemverontreiniging en het uitvoeren van nulsituatie- en eindsituatiebodemonderzoek. Verder kan het bevoegde gezag in de zin van de Wet milieubeheer terugvallen op de algemene zorgplichtbepaling uit de Wet bodembescherming (art. 13).

Binnen gemeentelijke inrichtingen is de gemeente bevoegd om handhavend op te treden op grond van artikel 13 van de Wbb.

Op meerdere manieren kan een nieuwe bodemverontreiniging aan het licht komen:

- de vergunningverlener constateert de bodemverontreiniging, bijvoorbeeld na de uitvoering van een nul- of eindsituatiebodemonderzoek of tussentijdse (grondwater)monitoring;
- de handhaver constateert de bodemverontreiniging bij een controle;
- de veroorzaker meldt zelf dat sprake is van bodemverontreiniging, bijvoorbeeld na het uitvoeren van bodemonderzoek op eigen initiatief;
- melding door derden.

De gemeente bepaalt de randvoorwaarden voor de aanpak van de geconstateerde bodemverontreiniging.

Volgens artikel 1.1a uit de Wet milieubeheer en artikel 13 van de Wet bodembescherming is de veroorzaker verplicht om alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verlangd. In principe betekent dit dat de verontreiniging volledig wordt verwijderd, waarbij als terugsaneerwaarde de lokale bodemfunctieklasse uit de gemeentelijke bodemfunctieklassenkaart mag worden gehanteerd. Complexe gevallen, bijvoorbeeld onder bebouwing, kunnen echter maatwerk vereisen.

De initiatiefnemer moet de sanering melden bij de gemeente en de gemeente houdt toezicht op de uitvoering. Na afloop van de sanering moet de initiatiefnemer een evaluatieverslag overleggen.

Eisen aan bodemonderzoek

Het bodemonderzoek mag niet ouder zijn dan 5 jaar. In principe moet het geval worden afgeperkt tot de bodemfunctieklasse zoals weergegeven op de gemeentelijke bodemfunctieklassenkaart, of het niveau zoals vastgesteld bij eerder nulsituatiebodemonderzoek. De mate van afperking moet dusdanig zijn dat een oplossingsrichting voor de verontreinigingsproblematiek kan worden bepaald.

Bodemonderzoek van na 1 juli 2008 moet voldoen aan de BRL2000. De instantie die het onderzoek heeft uitgevoerd, moet in het kader van de Kwalibo-regeling erkend zijn door Agentschap NL/ Bodemplus.

Eisen aan plan van aanpak en melding voorafgaand aan sanering

Minimaal 3 weken voorafgaand aan de sanering meldt de initiatiefnemer de voorgenomen werkzaamheden bij de gemeente. De melding gebeurt via een plan van aanpak. Voor complexe gevallen kan het bevoegde gezag aanvullende eisen stellen.

De gemeente heeft 3 weken om de melding te toetsen en geeft schriftelijke goedkeuring.

Eisen aan uitvoering

De sanering van nieuwe gevallen valt onder de Kwalibo-regelgeving. Dat betekent dat de aannemer en de milieukundige begeleiding gecertificeerd en erkend moeten zijn voor de BRL-7000 respectievelijk BRL-6000.

Eisen aan evaluatieverslag

Binnen 6 weken na afronding van de sanering overhandigt de initiatiefnemer een evaluatieverslag aan de gemeente.

De gemeente heeft 5 weken om het evaluatieverslag te beoordelen en geeft schriftelijke goedkeuring.

5.2.2 Nieuwe gevallen buiten Wm-inrichtingen

Nieuwe bodemverontreiniging buiten inrichtingen, niet zijnde calamiteiten, komen minder vaak voor dan binnen inrichtingen. Voorbeelden van dergelijke gevallen zijn:

- verontreiniging van wegbermen na 1 januari 1987;
- verontreiniging van de bodem als gevolg van de aanleg van een werk in het kader van het Besluit bodemkwaliteit (door onverwacht hoge uitloging of vermenging met de bodem).

In tegenstelling tot situaties binnen inrichtingen is een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer niet van toepassing. Hierdoor blijven de gevallen vaak onopgemerkt tot het moment dat er bodemonderzoek in een ander kader plaatsvindt of er een vermoeden bestaat dat er iets aan de hand is.

Er is ook niet altijd een duidelijke veroorzaker aan te wijzen. Wanneer de veroorzaker niet bekend is, kan worden teruggevallen op de saneringsparagraaf uit de Wet bodembescherming.

De provincie is het bevoegde gezag voor het beoordelen en handhaven van deze bodemverontreiniging.

5.2.3 Calamiteiten (ongewone gevallen)

Wanneer door een ongeval of een ander ongewoon voorval de bodem verontreinigd raakt of dreigt te raken, dient de veroorzaker onverwijld maatregelen te nemen om (verspreiding van) de verontreiniging te voorkomen. Als de bodem al verontreinigd is geraakt, moet hij deze zo snel mogelijk ongedaan maken. Dit is vastgelegd in artikel 13 van de Wet bodembescherming, het zorgplichtbeginsel, en hoofdstuk 17 van de Wet milieubeheer. Direct handelen is nodig als:

- de verontreiniging zich snel verspreidt;
- de verontreiniging kort geleden is ontstaan;
- de verontreiniging eenvoudig is op te ruimen door ontgraving.

In principe moet de veroorzaker in de gelegenheid worden gesteld om de benodigde acties te ondernemen. Als de geboden spoed zich hiertegen verzet, kan het bevoegde gezag de acties (laten) uitvoeren en deze in rekening brengen bij de veroorzaker. Er is dan sprake van rauwelijke bestuursdwang, zoals vastgelegd in artikel 5.24 van de Awb ('geen termijn als de geboden spoed dit eist'). De veroorzaker moet wel zo spoedig mogelijk schriftelijk aansprakelijk worden gesteld. Het bevoegd gezag is:

- binnen Wm-inrichtingen: de overheidsinstantie die, net als bij de reguliere nieuwe gevallen van bodemverontreiniging, vergunningverlener is;
- buiten Wm-inrichtingen: het overheidsorgaan dat als eerste met de calamiteit wordt geconfronteerd. Als dit de gemeente is, begeleidt de gemeente de sanering en informeert de accountmanager van het Bureau Bodem van de provincie.

Eisen aan bodemonderzoek

Indien direct handelen vereist is, is het zaak dat de verontreiniging direct wordt ontgraven. Voorafgaand bodemonderzoek kan dan achterwege worden gelaten. De ontgravingsgrenzen worden tijdens de sanering vastgesteld.

Indien sprake is van een situatie waar direct handelen niet nodig is, is het beter om eerst een bodemonderzoek uit te voeren.

Eisen aan melding

De veroorzaker moet de calamiteit melden aan de gemeente. De gemeente bepaalt of zij zelf bevoegd gezag is of de provincie. In het laatste geval geeft de gemeente de melding door aan de provincie die voor verdere afhandeling zorgt.

Indien sprake is van een situatie waar direct handelen niet nodig is, moet de veroorzaker een schriftelijke melding doen, zoals beschreven in § 5.2.1 of . § 5.2.2.

Eisen aan uitvoering sanering

Het saneren van bodemverontreiniging als gevolg van calamiteiten valt onder de Kwalibo-regelgeving. Dat betekent dat de aannemer en de milieukundige begeleiding gecertificeerd en erkend

moeten zijn voor de BRL-7000 respectievelijk BRL-6000. Uitzondering vormen situaties waarin direct handelen is vereist. In dat geval hoeft de aannemer niet gecertificeerd te zijn voor de BRL-7000.

Indien geen bodemonderzoek is uitgevoerd, bepaalt de milieukundig begeleider in het veld de ontgravingsgrenzen van de sanering.

Eisen aan evaluatieverslag

Binnen 6 weken na afronding van de sanering overhandigt de initiatiefnemer een evaluatieverslag aan de gemeente.

De gemeente heeft 5 weken om het evaluatieverslag te beoordelen en geeft schriftelijke goedkeuring.

5.3 Saneren van asbest

5.3.1 Asbest in grond

Als uit nader asbestonderzoek blijkt dat er sprake is van grond waarin de interventiewaarde van 100 mg/kg ds (gewogen) asbest wordt overschreden, spreken we van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Deze gevallen worden behandeld overeenkomstig het gestelde in § 5.1 ('oude' gevallen van asbestverontreiniging ontstaan voor 1993) en § 5.2 ('nieuwe' gevallen van asbestverontreiniging ontstaan na 1993).

5.3.2 Asbestwegen

Onder asbestwegen wordt verstaan een weg, een pad of een erf, alsmede andere grond die bestemd is om door rij- en ander verkeer gebruikt te worden. Het is sinds 1 januari 2000, op basis van het Besluit asbestwegen milieubeheer, verboden om een asbesthoudende weg in eigendom te hebben. Wanneer er meer dan 100 mg/kg ds gewogen asbest in een weg zit, is de eigenaar verplicht een melding te doen bij het ministerie van I&M en maatregelen te nemen die strekken tot het tegengaan van blootstelling van gebruikers van die weg aan asbest. Hierbij zijn twee opties:

- weg aangelegd voor 1987: de asbestverontreiniging mag worden geïsoleerd door middel van het aanbrengen van een verharding;
- weg aangelegd na 1 januari 1987: de asbestverontreiniging moet worden verwijderd.

Wegen die voor 1 juli 1993 zijn aangebracht en waarvan het asbest is afgeschermd door een verharding die geen asbest bevat, vallen niet onder de meldplicht.

De VROM-inspectie ziet toe op de handhaving van het Besluit asbestwegen milieubeheer.

5.3.3 Overige situaties

Overige situaties zijn bijvoorbeeld (sloot)dempingen met asbest. Deze situaties vallen onder het Productenbesluit asbest. Hierin staat het verbod om asbest of asbesthoudende producten te vervaardigen, in Nederland in te voeren, voorhanden te hebben, aan een ander ter beschikking te stellen, toe te passen of te bewerken. Ook hier geldt dat sprake is van een asbesthoudend product als de concentratie gewogen asbest groter is dan 100 mg/kg.

Het bevoegd gezag berust bij:

- binnen inrichtingen: de overheidsinstantie die de Wm-vergunning heeft verleend.
- buiten inrichtingen: de gemeente.

5.4 Saneringsdoelstelling

5.4.1 algemeen

Met betrekking tot de saneringsdoelstelling en de daarbij horende terugsaneerwaarden wordt onderscheid gemaakt in oude en nieuwe gevallen van bodemverontreiniging.

5.4.2 Nieuwe gevallen van bodemverontreiniging (ontstaan na 1987)

Voor nieuwe gevallen van bodemverontreiniging geldt dat deze in principe volledig dienen te worden verwijderd, waarbij als terugsaneerwaarde de lokale bodemfunctieklasse uit de gemeentelijke bodemfunctieklassenkaart mag worden gehanteerd of het niveau zoals vastgesteld bij eventueel eerder uitgevoerd nulsituatiebodemonderzoek. Complexe gevallen, bijvoorbeeld onder bebouwing, kunnen echter maatwerk vereisen.

5.4.3 Oude gevallen van bodemverontreiniging (ontstaan voor 1987)

Voor oude gevallen van bodemverontreiniging (ontstaan voor 1987) kan op basis van de wettelijke saneringsdoelstelling (artikel 38 Wbb) functiegericht en kosteneffectief worden gesaneerd. Bodemsanering moet zodanig worden uitgevoerd dat de bodem ten minste geschikt wordt gemaakt voor de functie die hij na de sanering krijgt, waarbij het risico voor mens, plant of dier als gevolg van blootstelling aan de verontreiniging zoveel mogelijk wordt beperkt. De sanering moet risico's van verspreiding van verontreiniging zoveel mogelijk beperken. Daarbij wordt de sanering zodanig uitgevoerd dat de noodzaak tot het nemen van (nazorg)maatregelen en beperkingen in het gebruik van de bodem na sanering zoveel mogelijk wordt beperkt. "Zoveel mogelijk" betekent dat de kosten in relatie moeten staan tot de effecten van de sanering. Indien nazorg nodig is om het saneringsresultaat in stand te houden en te controleren moeten de nazorgmaatregelen voldoende

zijn om er voor te zorgen dat de verontreiniging die na de sanering is achtergebleven niet zal leiden tot een vermindering van de kwaliteit van de bodem die na de sanering is bereikt (artikel 39d Wbb). Uit de motivering die is opgenomen in het saneringsplan moet blijken of aan het hier-voor genoemde wordt voldaan.

Hoofregel is dus dat de terugsaneerwaarden voor de bovengrond aansluiten bij de lokale bodemfunctieklasse uit de gemeentelijke bodemfunctieklassenkaart. Dat neemt niet weg dat het bevoegd gezag Wbb een eigen motiveringsplicht heeft bij het vaststellen van de saneringsdoelstelling, en dat een afwijkende doelstelling waarvan de reden ligt in de omstandigheden van het geval mogelijk blijft.

Een verontreinigingssituatie wordt mobiel genoemd als de verontreiniging zich dermate met het grondwater kan verspreiden, dat er sprake is van (mogelijke) risico's voor mens, plant of dier. Voor de saneringsaanpak is het onderscheid in de bron en de pluim van de verontreiniging van belang. De bron van een mobiele verontreinigingssituatie bevindt zich vaak in de bovengrond, terwijl met de pluim de grondwaterverontreiniging in de ondergrond wordt bedoeld.

De sanering van mobiele verontreinigingssituaties moet in de boven- en ondergrond leiden tot een kwaliteit van grond en grondwater die het gewenste gebruik van de boven- en ondergrond mogelijk maakt, verspreiding van de restverontreiniging zo veel mogelijk beperkt en er voor zorgt dat de restverontreiniging zo min mogelijk nazorg vereist. Dit kan worden beschouwd als een stabiele, milieuhygiënisch acceptabele eindsituatie. Het bevoegd gezag Wbb heeft de mogelijkheid om voor de grond en het grondwater een gebiedsspecifieke kwaliteitsdoelstelling te hanteren.

Er zijn verschillende saneringsoplossingen denkbaar om verspreiding tegen te gaan. Als de verontreiniging (bron en pluim) volledig uit de bodem wordt verwijderd wordt de saneringsdoelstelling in ieder geval bereikt. In de praktijk is het (volledig) verwijderen echter niet altijd haalbaar of wenselijk, bijvoorbeeld in situaties waarbij de bron niet bereikbaar is (diep of onder bebouwing), of de schade en de kosten van ingrepen niet opwegen tegen het milieurendement. Om te komen tot de optimale saneringsvariant is een afwegingsproces nodig.

Besluit uniforme saneringen (BUS)

Het BUS is een landelijke uniforme regeling voor eenvoudige, gelijksoortige saneringen die in korte tijd afgerond kunnen worden. Naar schatting valt circa 60 procent van de saneringen onder BUS. Het doel van het BUS is het vereenvoudigen en versnellen van de bodemsaneringsprocedure, het verlagen van de kosten van bodemsanering en het verlagen van de uitvoeringskosten bij decentrale overheden.

Het Besluit en de Regeling uniforme saneringen (RUS) zijn per 16 februari 2006 in werking getreden. Momenteel zijn er vier categorieën van uniforme saneringen, waarvoor een standaard-saneringsaanpak is opgesteld met vaste terugsaneerwaarden:

- **categorie immobiel:**

De aanpak bestaat uit globaal uit het afgraven van de verontreinigde grond en/of het aanbrengen van een isolatie-/aanvullaag. De Maximale Waarden uit het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) gelden als terugsaneerwaarden en als kwaliteitseis voor de leeflaag en aanvulgrond. Indien de saneringslocatie is gelegen binnen het gebied dat is ingedeeld in de bodemfunctieklasse wonen of industrie gelden de maximale waarden wonen of maximale waarden industrie als terugsaneerwaarde. Voor situaties waarvoor geen bodemfunctieklassenkaart is vastgesteld of voor gebieden die niet zijn ingedeeld in een bodemfunctieklasse (bijvoorbeeld landbouw, natuur en moestuinen/volkstuinen) gelden de Achtergrondwaarden (AW2000) als terugsaneerwaarde.

- **categorie mobiel:**

De aanpak bestaat uit globaal uit het afgraven van de verontreinigde grond tot een niveau waarop de ontgraving geurvrij is en tot minimaal 0,1 maal de interventiewaarden voor vluchtige aromaten en de maximale waarden voor de bodemfunctieklasse wonen voor de overige verontreinigende mobiele stoffen. De grondwaterverontreiniging wordt voor alle aanwezige verontreinigende stoffen gesaneerd tot minimaal de tussenwaarde. De kwaliteit van de aanvulgrond dient te voldoen aan de bodemfunctieklasse van de bodemfunctieklassenkaart.

- **categorie tijdelijk uitplaatsen:**

Tijdelijk uitplaatsen kan noodzakelijk zijn voor de uitvoering van civieltechnische werkzaamheden zoals voor de aanleg, het onderhoud of de verwijdering van ondergrondse infrastructuur, waaronder wordt begrepen kabels, leidingen, rioleringen, duikers, funderingen en vergelijkbare activiteiten binnen een geval van verontreiniging. Na het uitplaatsen dient de tijdelijk uitgeplaatste grond zoveel mogelijk terug worden gebracht in het hetzelfde ontgravingsprofiel onder dezelfde bodemomstandigheden zonder dat de grond een bewerking heeft ondergaan. Terugsaneerwaarden zijn hier dus niet van toepassing.

- **categorie projectgebied De Kempen:**

Deze categorie is alleen voor toepassing voor saneringslocatie gelegen binnen het projectgebied De Kempen (waaronder Someren) en voor verontreinigingssituaties waarbij zinkassen in de bodem aanwezig zijn of waarbij de bodem verontreinigd is geraakt door de aanwezigheid van zinkassen. De bodemfunctieklasse wonen en bodemkwaliteitsklasse wonen is voor het projectgebied De Kempen verbijzonderd in het gebruik als moestuin en als siertuin voor zover sprake is van een beïnvloeding door zinkassen. De verbijzondering geldt binnen het projectgebied alleen voor de stoffen arseen, cadmium, koper, lood en zink. Deze verbijzonderde maximale waarden gelden als terugsaneerwaarde en als kwaliteitseis voor de aanvulgrond.

6. Gegevensbeheer

6.1 Bodeminformatiesysteem

Alle bij de gemeente bekende gegevens over bodemonderzoeken en saneringen worden bijgehouden in het gemeentelijk bodeminformatiesysteem (modemodule Squit XO). Dit bestand, dat voortdurend up-to-date wordt gehouden, dient als informatiebron voor de gemeente zelf, derden (particulieren, makelaars, adviesbureaus) en is ook de basis voor de gemeentelijke bodemkwaliteitskaart.

6.2 Uitwisseling bodeminformatie tussen gemeente en provincie

De status en informatie over de (potentieel) verontreinigde locaties zijn momenteel geregistreerd bij zowel de provincie Noord-Brabant als bij de gemeenten die in de provincie Noord-Brabant liggen. Het informatieniveau bij de gemeenten en bij de provincie is echter niet gelijk. Om te komen tot een eensluidend bodembestand is het de bedoeling dat de gegevens van de gemeenten en van de provincie worden gesynchroniseerd met behulp van geautomatiseerde hulpmiddelen.

Geautomatiseerde uitwisseling

De basis voor de synchronisatie wordt gevormd door een eenduidig bodembestand, dat door middel van periodieke uitwisseling tussen gemeente en provincie actueel en volledig wordt gehouden.

Uitgangspunt bij de synchronisatie moet zijn dat alle informatie in het bodembestand voldoet aan het SIKB-protocol 0101. Door het Landelijk Informatiebeheer Bodem (LIB) is een minimale dataset opgesteld waarin alle velden zijn opgenomen die nodig zijn in het kader van de rapportage Monitoring Bodemsanering, ontsluiting van bodeminformatie via Bodemloket.nl en het verkrijgen en onderhouden van een Landsdekkend Beeld bodemverontreiniging (LDB). Deze zogenaamde LIB-dataset vormt de basis van de informatie-uitwisseling tussen de provincie en de gemeente.

De provincie voert op dit moment een project uit waarin voor iedere gemeente in Noord-Brabant een uitwisselingsprotocol wordt uitgewerkt. Nadat het uitwisselingsprotocol is vastgesteld, kunnen de gemeenten dit protocol volgen.

Frequentie van uitwisseling

De uitwisseling van bodeminformatie tussen de provincie en de gemeente zal twee keer per jaar plaatsvinden, tenzij anders bepaald wordt in het vast te stellen uitwisselingsprotocol.

Bijlagen

Bijlage 1 : Referentielijst

- [1] Besluit bodemkwaliteit, 3 december 2007, Staatsblad nr. 469.
- [2] Regeling bodemkwaliteit, 20 december 2007, Staatscourant nr. 247.
- [3] Richtlijn Bodemkwaliteitskaarten, 3 september 2007, VROM & Ministerie van Verkeer en Waterstaat.
- [4] Bodemkwaliteitskaart Someren, 7 december 2011, SRE Milieudienst
- [5] Gebiedsgericht grondwaterbeheerplan De Kempen (concept, versie 3.3), 24 juni 2011, Actief Bodembeheer de Kempen

Bijlage 2 : Begrippenlijst

Achtergrondwaarden

Bij regeling van Onze Ministers vastgestelde gehalten aan chemische stoffen voor een goede bodemkwaliteit, waarvoor geldt dat er geen sprake is van belasting door lokale verontreinigingsbronnen.

Baggerspecie

Materiaal dat is vrijgekomen uit de bodem via het oppervlaktewater of de voor dat water bestemde ruimte en dat bestaat uit minerale delen met een maximale korrelgrootte van 2 millimeter en organische stof in een verhouding en met een structuur zoals deze in de bodem van nature worden aangetroffen, evenals van nature in de bodem voorkomende schelpen en grind met een korrelgrootte van 2 tot 63 millimeter.

Bodembeheergebied

Aaneengesloten, afgebakend deel van de oppervlakte van een of meer gemeenten of het beheergebied van een of meer waterkwaliteitsbeheerders.

Bodemfunctie

Gebruik van de bodem, niet zijnde de bodem onder oppervlaktewater, zoals overeenkomstig een bij regeling van Onze Ministers vastgestelde indeling.

Bodemfunctieklassse

Bij regeling van Onze Ministers vastgestelde indeling van bodemfuncties:

- industrie;
- wonen;
- overig (landbouw/natuur).

Bodemkwaliteit

De bodemkwaliteit in een bepaald gebied is de verdeling van gehalten in een gebied. Deze verdeling kan worden gekwantificeerd door statistische parameters (gemiddelde, percentielwaarden).

Bodemkwaliteitskaart

Kaart waarop zones met gelijke chemische bodemkwaliteit staan aangegeven.

Bodemkwaliteitsklasse

In het Besluit worden bodemkwaliteitszones afhankelijk van de gemiddelde kwaliteit ingedeeld in één van de drie onderscheiden bodemkwaliteitsklassen:

klasse AW-2000 : de gemiddelde gehalten van de toe te passen grond/baggerspecie voldoen aan de achtergrondwaarden (AW2000);

klasse wonen : de gemiddelde gehalten van de toe te passen grond/baggerspecie voldoen aan de maximale waarde van de bodemfunctie Wonen;

klasse industrie : de gemiddelde gehalten van de toe te passen grond/baggerspecie voldoen aan de maximale waarde van de bodemfunctie Industrie.

Bodemkwaliteitszone

Deel van een beheergebied waarvoor geldt dat er sprake is een zelfde bodemkwaliteit, waarbij zowel de verwachtingswaarde als de mate van variabiliteit van belang zijn. De spreiding van gehalten binnen een bodemkwaliteitszone is relatief laag. Een bodemkwaliteitszone is in drie richtingen begrensd: x,y,z (dus ook diepte).

Erkende kwaliteitsverklaring

® Een erkende kwaliteitsverklaring is een milieuhygiënische verklaring op basis van een gecertificeerde bouwstof. De verklaring bestaat uit twee onderdelen. Het eerste deel is het productcertificaat, dat wordt afgegeven door een erkende certificeringsinstelling. Dit productcertificaat heeft betrekking op de eigenschappen van de bouwstof voor wat betreft samenstelling en uitloging en geeft aan dat (en hoe) de bouwstof toepasbaar is. Het tweede deel is de erkenning door de ministers. De erkenning wordt per producent afgegeven, waarbij de verschillende producten afzonderlijk zijn genoemd. Een producent kan alleen voor een product worden erkend op basis van een geldige kwaliteitsverklaring.

Fabrikant-eigenverklaring

Een fabrikant-eigenverklaring is een milieuhygiënische verklaring die door de producent zelf wordt afgegeven, zonder periodieke externe controles door een erkende certificerende instelling en zonder aparte erkenning van de verklaring door onze ministers. De verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het product ligt dus volledig bij de fabrikant. Een overzicht van fabrikant-eigenverklaringen wordt gepubliceerd op de site van Bodem+ (www.bodemplus.nl).

Gesaneerde locatie

Locatie waarop de sanering van een aanwezige ernstige bodemverontreiniging is afgerond en goedgekeurd middels een beschikking op het evaluatierapport (en eventueel nazorgplan) door het bevoegd gezag Wet bodembescherming.

Grond

Vast materiaal dat bestaat uit minerale delen met een maximale korrelgrootte van 2 millimeter en organische stof in een verhouding en met een structuur zoals deze in de bodem van nature worden aangetroffen, alsmede van nature in de bodem voorkomende schelpen en grind met een korrelgrootte van 2 tot 63 millimeter, niet zijnde baggerspecie.

Grootschalige (bodem)toepassing

Een bijzonder toepassingskader binnen het Besluit bodemkwaliteit. Grootschalige toepassingen hebben een minimaal volume van 5.000 m³ en een minimale toepassingshoogte van 2 meter. Voor (spoor) wegen geldt een minimale toepassingshoogte van 0,5 meter.

Interventiewaarden

Bij regeling van Onze Ministers vastgestelde generieke waarden die aangeven dat bij overschrijding sprake is van potentiële ernstige vermindering van de functionele eigenschappen die de bodem voor mens, plant of dier heeft, als bedoeld in artikel 36 van de Wet Bodembescherming. De interventiewaarden zijn vastgelegd in de Circulaire bodemsanering 2009, in werking getreden op 1 april 2009 (Staatscourant 2009, 67).

Kwaliteitsklasse

Bij regeling van Onze Ministers vastgestelde indeling in categorieën van de kwaliteit van de bodem, grond of baggerspecie.

Milieuhygiënische verklaring

- a. voor bouwstoffen, grond of baggerspecie: partijkeuring, fabrikant-eigenverklaring of erkende kwaliteitsverklaring, en
- b. voor grond, baggerspecie of de bodem waarop of waarin de grond of baggerspecie wordt toegepast: verklaring omtrent de milieuhygiënische kwaliteit van een specifieke partij of de bodem.

Ontvangende bodem

Bodem waarop of waarin grond wordt hergebruikt of toegepast.

Partij

Identificeerbare hoeveelheid bouwstof, grond of baggerspecie van vergelijkbare milieuhygiënische kwaliteit, die is bedoeld om als geheel te worden verhandeld of toegepast.

Partijkeuring

Schriftelijke verklaring op basis van een eenmalig onderzoek, dat wordt uitgevoerd door een persoon of instelling die daartoe beschikt over een erkenning, en waarin wordt vermeld of een partij onder het regime van het Besluit kan worden toegepast en hoe dit is vastgesteld. Partijkeuringen grond kunnen zowel in-situ als ex-situ worden uitgevoerd. Met een partijkeuring grond wordt de kwaliteit van de gehele partij grond vastgesteld.

Richtlijn bodemkwaliteitskaarten

De landelijke Richtlijn voor het opstellen van bodemkwaliteitskaarten [3] is voorgeschreven als een gemeente of waterschap een bodemkwaliteitskaart opstelt die wordt gebruikt voor hergebruik van grond en baggerspecie onder het Besluit [1]. Met deze Richtlijn zijn tevens een aantal andere procedures geregeld, waaronder de te hanteren normwaarden, omgaan met uitbijters, vergelijkbaarheid, omgaan met 'bijzondere omstandigheden' en het in een kaart weergeven van de bodemkwaliteit en mogelijkheden tot grond- en baggerverzet.

Percentiel(waarde)

Waarde waar beneden een bepaald percentage van de waarnemingen gelegen is. Bijvoorbeeld 90-percentiel: 90% van de waarnemingen ligt beneden deze waarde.

Sterk verontreinigde grond

Grond waarvan gehalten voor één of meer stoffen de interventiewaarden (I-waarde) overschrijden. Indien sprake is van een bodemvolume van minimaal 25 m³ sterk verontreinigde grond spreekt met van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Sterk verontreinigde grond komt niet in aanmerking voor hergebruik.

Witte vlek

Gebiedsdeel binnen een bodemkwaliteitskaart waarbinnen onvoldoende gegevens bekend zijn of waarbinnen de spreiding tussen de gegevens zodanig is dat niet met voldoende nauwkeurigheid een gebiedseigen bodemkwaliteit kan worden vastgesteld.

Bijlage 3 : Overzicht nuttige toepassingen

Het hergebruik van grond en baggerspecie mag uitsluitend in nuttige toepassingen plaatsvinden. De onderstaande toepassingen van grond en baggerspecie worden beoordeeld als nuttige toepassingen:

- a) Toepassing in **bouw- en wegconstructies**, waaronder wegen, spoorwegen en geluidswallen.
- b) Toepassing in **ophogingen van industrieterreinen, woningbouwlocaties en landbouw- en natuurgronden**, met het oog op het verbeteren van de bodemgesteldheid.
- c) Toepassing voor het **afdekken van een saneringslocatie of als bovenafdichting voor een stortplaats**, met het oog op het voorkomen van nadelige gevolgen voor mens, plant of dier door contact met het onderliggende materiaal.
- d) Toepassing in **ophogingen in waterbouwkundige constructies en voor het verondiepen en dempen van oppervlaktewater** met het oog op de hoogwaterbescherming, de doelstellingen van de Kaderrichtlijn water, bevordering van natuurwaarden en de vlotte en veilige afwikkeling van de scheepvaart.
- e) Toepassing in **aanvullingen, waaronder de herinrichting en stabilisering van voormalige winplaatsen voor delfstoffen**, of met het oog op onderhoud en herstel van de toepassingen bedoeld in a tot en met d.
- f) **Verspreiding van baggerspecie uit een watergang over de aan de watergang grenzende percelen**, met het oog op het herstellen of verbeteren van de aan de watergang aangrenzende percelen.
- g) **Verspreiding van baggerspecie in oppervlaktewater**, uitgezonderd uiterwaarden, gorzen, slikken, stranden en platen, met het oog op de duurzame vervulling van de ecologische en morfologische functies van het sediment.
- h) **Tijdelijke opslag van grond en baggerspecie**, bestemd voor de toepassingen bedoeld in onderdeel a tot en met e, gedurende maximaal drie jaar op landbodems of gedurende maximaal 10 jaar in oppervlaktewater (hierna verwijdering van het opgebrachte slib!).
- i) **Tijdelijke opslag van baggerspecie**, bestemd voor toepassingen bedoeld in a tot en met f, gedurende maximaal drie jaar op percelen gelegen naast de watergang waaruit de baggerspecie afkomstig is.

Bijlage 4 : Wettelijke en beleidsmatige achtergronden grondverzet

Besluit Bodemkwaliteit

Voor het in werking treden van het Besluit en de Regeling [1, 2] was de regelgeving voor het toepassen van grond en baggerspecie en bouwstoffen versnipperd in diverse wet- en regelgevingen. De diverse regelgevingen waren complex, onoverzichtelijk en in de praktijk moeilijk handhaafbaar. Daarom zijn de regels herzien en is één eenduidig kader gemaakt: het Besluit bodemkwaliteit.

Het Besluit heeft betrekking op de kwaliteit van de uitvoering (Kwalibo) en het toepassen van grond en baggerspecie en bouwstoffen conform het Besluit. Binnen het dit laatste Besluit kunnen gemeenten en waterschappen voor het toepassen van grond en baggerspecie aansluiten bij het landelijke generieke beleid zoals dat in het Besluit is opgenomen. Ook bestaat de mogelijkheid om op gebiedsniveau maatwerkbeleid te formuleren in de vorm van gebiedsspecifiek beleid. Gemeenten en waterschappen kunnen voor hun beheergebied of delen daarvan Lokale Maximale Waarden vaststellen. Op deze wijze kunnen onder bepaalde voorwaarden de toepassingseisen voor grond en baggerspecie worden versoepeld of aangescherpt en zijn er meer mogelijkheden voor een lokale invulling van het beleid als het gaat om de toepassing van grond- en baggerstromen.

Gebiedsspecifiek beleid is mogelijk als:

- er sprake is van standstill op gebiedsniveau;
- de Lokale Maximale Waarden het Saneringscriterium niet overschrijden;
- het risiconiveau van de gekozen Lokale Maximale Waarden wordt berekend met behulp van de Risicotoolbox (zie www.risicotoolbox.nl);
- de Lokale Maximale Waarden worden afgestemd met het bevoegd gezag bodemsanering;
- de Lokale Maximale Waarden worden vastgelegd in een nota bodembeheer;
- de vaststelling van de gekozen Lokale Maximale Waarden een besluit is van de gemeenteraad waarop de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is. Dit betekent dat het besluit openstaat voor inspraak en beroep.

De Regeling geeft een technisch invulling aan de hoofdregels van het Besluit en uitleg over de uitvoering. In de Regeling staan onder andere de normen, de wijze waarop de kwaliteit van grond, baggerspecie en bouwstoffen dient te worden bepaald en de wijze waarop aan de normen wordt getoetst. Het Besluit en de Regeling vullen elkaar aan en zijn niet los van elkaar te gebruiken.

Wet bodembescherming (Wbb)

De Wet bodembescherming (Wbb) is geschreven met het oogmerk de bodem te beschermen. In de Wbb is een regeling opgenomen voor ernstig verontreinigde bodems. Op grond van de Wbb is

grondverzet ter plaatse van ernstig verontreinigde locaties alleen toegestaan als hiervoor een melding ingevolge artikel 28 of een melding ingevolge het Besluit uniforme saneringen wordt verricht aan het bevoegd gezag. Tevens geldt als voorwaarde dat het grondverzet moet passen binnen een van te voren opgesteld en door het bevoegd gezag goedgekeurd (raam)saneringsplan.

Het bevoegd gezag voor het bereiken van het saneringsresultaat is de provincie. Voor het toepassen van grond op een saneringslocatie is de gemeente bevoegd gezag.

In verband met het bovenstaande dient voorafgaand aan het grondverzet te worden geverifieerd of de leverende en/of de ontvangende bodem ernstig verontreinigd is. Onder bepaalde voorwaarden is verplaatsing van ernstig verontreinigde grond binnen de grenzen van het geval van ernstige bodemverontreiniging mogelijk. In dit geval wordt gesproken van "herschikking" van verontreinigde grond.

Overige wet en regelgeving

Vanuit overige wet- en regelgeving kunnen aanvullende voorwaarden worden gesteld. Hierbij moet worden gedacht aan:

- **Wet ruimtelijke ordening (Wro):** Een aanlegvergunning in het kader van het bestemmingsplan.
- **Ontgrondingenwet:** De ontgrondingenwet en -verordening reguleren de winning van oppervlaktedelfstoffen als zand, klei en grind voor de bouwproductie.
- **Wet milieubeheer:** Vergunning voor bijvoorbeeld de opslag van grond.
- **Waterwet:** De wet, die eind 2009 in werking is getreden, vereenvoudigt de waterregelgeving. In de Waterwet wordt het beheer van oppervlaktewater en het grondwater geregeld. Tevens verbetert de samenhang tussen de ruimtelijke ordening en het waterbeleid. De saneringsregeling voor waterbodems is ook in deze wetgeving opgenomen. Bij het toepassen van grond of baggerspecie in oppervlaktewater of het hergebruik van baggerspecie op de landbodem dient rekening gehouden te worden met de Waterwet.
- **Woningwet:** In deze wet wordt het bouwen op verontreinigde bodem (grond en grondwater) tegengegaan.
- **Verordening Natuur en Landschap (VNL).** Het doormelden van grondverzet aan de provincie, bijvoorbeeld in het kader van het dempen van waterwegen in landelijke gebied.
- **Monumentenwet.** In deze wet is het verdrag van Malta opgenomen. Bij grondverzet dient rekening te worden gehouden met archeologische waarden. Op kaart moet de gemeente een overzicht geven van bekende archeologische vindplaatsen. Bij grondverzet moeten andere bronnen zoals bijvoorbeeld de stadsarcheoloog te worden geraadpleegd.
- **Flora- en faunawet.** Deze wet vereist dat in planvorming rekening wordt gehouden met de aanwezige flora en fauna. Voor een groot aantal expliciet beschermde soorten is bepaald welke handelingen niet zijn toegestaan. Daarnaast is in de wet een algemene zorgplicht opgenomen, die aangeeft dat de negatieve gevolgen van ieders handelen op de aanwezige (beschermde) flora en fauna voorkomen of zo veel mogelijk beperkt dient te worden.

Bijlage 5 : Basisregels generiek beleid grondverzet

Uitgangspunt generieke beleid

Uitgangspunt van het generieke beleid is dat de bodemkwaliteit moet aansluiten bij de functie van de bodem en dat de lokale (water)bodemkwaliteit op klassenniveau niet mag verslechteren en waar mogelijk verbetert.

Nuttige toepassing

Partijen grond en baggerspecie mogen alleen worden toegepast als sprake is van een nuttige toepassing. Is dit niet het geval, dan wordt de toepassing gezien als een middel om zich te ontdoen van afvalstoffen en gelden op grond van de Europese Kaderrichtlijn afvalstoffen andere regels. Nuttig toepassen betekent ook dat niet meer materiaal mag worden toegepast dan nuttig of nodig is. Het is bijvoorbeeld niet toegestaan om een geluidswal aan te leggen in een gebied waar dit niet nodig is, of die hoger is dan nodig om het gebouwd te weren. Voor een overzicht van nuttige toepassingen wordt verwezen naar bijlage 3.

Grootschalige toepassingen

Binnen het Besluit is een verbijzondering opgenomen: het toetsingskader voor het toepassen van grond en baggerspecie in grootschalige toepassingen. Er hoeft niet te worden getoetst aan de kwaliteit en de functie van de ontvangende bodem. Wel moet worden voldaan aan de kwaliteitseisen en toepassingsvoorwaarden van dit toetsingskader, zodat het milieu in voldoende mate is beschermd. Zo mag de kwaliteit van de toe te passen grond niet slechter zijn dan de kwaliteitsklasse industrie. Omdat er geen toetsing plaatsvindt aan de kwaliteit van de ontvangende bodem, moet de uitloging voldoen aan de geldende emissiewaarden. De toepassing moet worden afgedekt met een leeflaag van minimaal 0,5 meter dikte. De kwaliteitsklasse van deze leeflaag moet voldoen aan de kwaliteit zoals aangegeven op de toepassingskaart. Uitzondering hierop vormen grootschalige toepassingen onder wegen (deze worden afgedekt met een verhardingsconstructie) en bermen en taluds bij rijkswegen, provinciale wegen en spoorwegen (tot maximaal 10 m uit de weg mag grond/baggerspecie van maximaal de kwaliteitsklasse industrie worden toegepast). Grootschalige toepassingen hebben een minimaal volume van 5.000 m³ en een minimale toepassingshoogte van 2 meter. Voor (spoor) wegen geldt een minimale toepassingshoogte van 0,5 meter. Van dit toetsingskader kunnen gemeenten en waterschappen gebruik maken, het is niet verplicht. Er kan bij grootschalige toepassingen ook gebruik worden gemaakt van het algemene toetsingskader (generiek of gebiedsspecifiek beleid). Wanneer sprake is van een grootschalige toepassing is afhankelijk van de volume van de toe te passen grond en baggerspecie en de toepassingshoogte. In het Besluit (artikel 63) zijn toepassingen benoemd die als grootschalige toepassingen gedefinieerd mogen worden (niet-limitatief):

- Toepassingen van grond en baggerspecie in bouw- en wegconstructies, waaronder wegen, spoorwegen en geluidswallen.
- Toepassingen van grond en baggerspecie voor het afdekken van een saneringslocatie of een stortplaats, met het oog op het voorkomen van nadelige gevolgen voor de omgeving.
- Toepassingen van grond en baggerspecie in ophogingen in waterbouwkundige constructies en voor het verondiepen en dempen van oppervlaktewater met het oog op de hoogwaterbescherming, de doelstellingen van de Kaderrichtlijn water, bevordering van natuurwaarden en de vlotte en veilige afwikkeling van de scheepvaart.
- Toepassing van grond en baggerspecie in aanvullingen, waaronder de herinrichting en stabilisering van voormalige winplaatsen voor delfstoffen.

Omdat het niet is toegestaan dat de grootschalige bodemtoepassing definitief onderdeel gaat uitmaken van de bodem, kan bij ophogingen van industrieterreinen en woningbouwlocaties niet worden gekozen voor het toetsingskader van een grootschalige bodemtoepassing. De toepassing moet blijvend worden beheerd. Dit betekent dat er een aanwijsbare beheerder moet zijn die de toepassing in stand houdt in de vorm en hoeveelheid waarin deze is toegepast en staat geregistreerd.

Verspreiden van baggerspecie over aangrenzende percelen

Voor het verspreiden van baggerspecie over aangrenzende percelen geldt een bijzonder kader met acceptatieplicht voor de aangelanden op basis van de Keur van waterschappen. Voor het verspreiden van baggerspecie over aangrenzende percelen gelden de volgende voorwaarden:

- voor onderhoudsspecie waarvan de kwaliteit voldoet aan de Maximale Waarden voor verspreiden van baggerspecie over het aangrenzende perceel geldt de ontvangstplicht;
- de baggerspecie mag tot aan de perceelsgrens worden verspreid;
- er hoeft niet te worden getoetst aan de kwaliteit van de ontvangende bodem;
- de verspreiding over aangrenzende percelen hoeft niet te worden gemeld.

Het toetsingskader geldt niet voor verspreiding van baggerspecie afkomstig vanuit de omgeving van riooloverstorten. Deze worden als puntbron aangemerkt en dat valt buiten de reikwijdte van het Besluit.

Toepassingen in oppervlaktewater

Bij toepassing in oppervlaktewater wordt alleen getoetst aan de actuele waterbodemkwaliteit en niet aan de functie. Tevens geldt voor toepassingen in oppervlaktewater een andere normstelling en kwaliteitsklassenindeling.

Er worden drie waterbodempkwaliteitsklassen onderscheiden:

- klasse A : gemiddelde concentraties tussen de Achtergrondwaarden en de Maximale Waarden voor klasse A;
- klasse B : gemiddelde concentraties tussen de Maximale Waarden voor klasse A en de Maximale Waarden voor klasse Industrie (voor grond) of de Interventiewaarden waterbodemp (voor baggerspecie);
- achtergrondwaarden : gemiddelde concentraties voldoen aan de Achtergrondwaarden.

Het bevoegd gezag is de betreffende waterkwaliteitsbeheerder.

Dempen van oppervlaktewater

Bij het dempen van oppervlaktewater gaat waterbodemp over in landbodemp. Binnen de gemeente Someren zijn momenteel nog wel/geen afspraken gemaakt met de waterkwaliteitsbeheerders wie het bevoegde gezag is en of in deze situaties de toepassing kan plaatsvinden conform de Waterwet. Bij voorkomende gevallen dient overleg plaats te vinden tussen beide bevoegde gezagen (gemeente Someren en Waterschap Aa en Maas of De Dommel).

Milieuhygiënische verklaringen

Als bewijsmiddel voor de kwaliteit van grond en bagger worden binnen het besluit vijf typen milieuhygiënische verklaringen onderscheiden (voor uitleg begrippen zie bijlage 2):

- partijkeuring;
- erkende kwaliteitsverklaring;
- fabrikant-eigenverklaring;
- (water)bodemonderzoek;
- (water)bodemkwaliteitskaart.

In de praktijk zullen vooral de partijkeuring en het bodemonderzoek als bewijsmiddel worden gehanteerd. Deze moeten worden uitgeboerd volgens de BRL SIKB 1000 (partijkeuringen) of de BRL SIKB 2000 (bodemonderzoek) en de bijbehorende protocollen. Voor beide typen milieuhygiënische verklaringen geldt dat deze door een gecertificeerd bedrijf moeten worden uitgevoerd en dat de personen die het uitvoeren geregistreerd moeten zijn bij Agentschap.nl.

Voor de toe te passen grond zijn alleen de onderstaande onderzoeksstrategieën uit de BRL-SIKB-1000 en de NEN 5740 (januari 2009) toegestaan als milieuhygiënische verklaring voor de kwaliteit:

- VKB-protocol 1001 en 1002;
- onderzoeksstrategie voor de toetsing of sprake is van schone bodemp (TOETS-S);
- onderzoeksstrategie voor de toetsing of sprake is van schone bodemp op grootschalige locaties (TOETS-S-GR);
- onderzoeksstrategie voor de partijkeuring van niet schone grond uit diffuus belast gebied met een heterogene verdeling van de verontreinigende stof (KEU-I-HE).

Locaties waar grond of baggerspecie wordt toegepast maar niet zijn gezoneerd in de bodemkwaliteitskaart moeten worden onderzocht. Om de kwaliteit van de ontvangende bodem vast te stellen zijn de volgende onderzoeksstrategieën uit de NEN 5740 (januari 2009) toegestaan als milieuhygiënische verklaring voor de kwaliteit:

- onderzoeksstrategie voor een onverdachte locatie (ONV);
- onderzoeksstrategie voor een grootschalig onverdachte locatie (ONV-GR);
- onderzoeksstrategie bij een onbekende bodembelasting (ONB).

Als milieuhygiënische verklaring voor de kwaliteit van de toe te passen of te verspreiden baggerspecie en voor de kwaliteit van bodem onder oppervlaktewater kan worden volstaan met strategieën die voldoen aan de NEN 5720.

Vrijstelling voor particulieren en agrariërs

Particulieren en agrariërs zijn vrijgesteld van de onderzoeksplicht naar de kwaliteit van grond en baggerspecie en ontvangende bodem en de meldingsplicht voor het toepassen van grond en baggerspecie. Voor agrariërs geldt de vrijstelling van de onderzoeks- en meldingsplicht alleen als de grond/baggerspecie afkomstig is van een tot datzelfde landbouwbedrijf behorende perceel grond waarop een vergelijkbaar gewas wordt geteeld. De zorgplicht (zie verderop) blijft voor agrariërs en particulieren overigens wel gelden. De vrijstelling ontslaat particulieren en agrariërs ook niet van de plicht om te voldoen aan de kwaliteitseisen van de Besluit. Wanneer vermoedens bestaan dat de kwaliteit van een partij grond of baggerspecie niet voldoen aan de eisen van het besluit, kan door het bevoegd gezag handhavend worden opgetreden.

Grondverzet van kleine partijen

Voor kleine partijen grond (partijen minder dan 50 m³) is het uitvoeren van een partijkeuring conform het Besluit [1] financieel niet haalbaar.

Deze partijen kunnen ook worden samengevoegd tot een grote partij, die vervolgens kan worden gekeurd. Het is wettelijk niet toegestaan om partijen van verschillende kwaliteit samen te voegen. Wel is het toegestaan om partijen samen te voegen met overeenkomstige kwaliteit (bijvoorbeeld twee niet-verdachte partijen uit de zelfde bodemkwaliteitszone). Het opslaan en opbulken van verontreinigde grond is vergunningplichtig in het kader van de Wet Milieubeheer. Voor de opslag van grond tot 10.000 m³ is de gemeente het bevoegd gezag.

Tijdelijke uitname

In het Besluit bodemkwaliteit is tijdelijke uitname van grond en baggerspecie toegestaan zonder dat een kwaliteitsbepaling is uitgevoerd of een functietoets is gedaan en een melding is verricht. Enige voorwaarde is dat er geen tussentijdse bewerking plaatsvindt en dat de grond of baggerspecie op of nabij dezelfde plaats onder dezelfde condities weer wordt toegepast (ondergrond wordt weer ondergrond en bovengrond wordt weer bovengrond).

Voorbeeld van tijdelijke uitname is het graven van een leidingsleuf en het vervolgens terugzetten van de grond.

Het is mogelijk dat er, op basis van andere wet- en regelgeving zoals Arbo-regels, toch een onderzoeksverplichting geldt. Wanneer voorafgaand aan of tijdens de werkzaamheden blijkt dat sprake is van een verontreiniging, waardoor de lokale bodemkwaliteit zou kunnen verslechteren als gevolg van bijvoorbeeld uitloging/uitspoeling, mag de grond of baggerspecie niet zomaar worden teruggeplaatst. Dit in verband met de zorgplicht van artikel 13 Wet bodembescherming. Er moeten dan maatregelen worden getroffen om verslechtering te voorkomen. Bij overschrijding van de interventiewaarden dient het saneringsspoor van de Wet bodembescherming te worden gevolgd.

Tijdelijke opslag

In het Besluit is tijdelijke opslag in de meeste situaties niet langer vergunningplichtig op grond van de Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren. Wel moet aan voorwaarden worden voldaan (zie ook tabel 5.1):

- de kwaliteit van de grond/baggerspecie moet voldoen aan de kwaliteitsklasse van de ontvangende bodem;
- de grond/baggerspecie mag in bepaalde situaties maar gedurende een bepaalde periode opgeslagen worden;
- de eindbestemming van de grond/baggerspecie moet bekend zijn.

Tabel 5.1: Voorwaarden met betrekking tot opslagduur, kwaliteitseisen en meldingsplicht

vorm van tijdelijke opslag	voorwaarden van het Besluit		
	maximale duur van de opslag	kwaliteitseisen	meldingsplicht
kortdurende opslag	6 maanden	-	ja
tijdelijke opslag op landbodem	3 jaar	kwaliteit moet voldoen aan de kwaliteitsklasse van de ontvangende bodem	ja, met voorziene duur van opslag en eindbestemming
tijdelijke opslag in waterbodem	10 jaar	kwaliteit moet voldoen aan de kwaliteitsklasse van de ontvangende waterbodem	ja, met voorziene duur van opslag en eindbestemming
weilanddepot (opslag van baggerspecie over aangrenzend perceel)	3 jaar	alleen baggerspecie die voldoet aan de normen voor verspreiding over aangrenzende percelen	ja, met voorziene duur van opslag en eindbestemming
opslag bij tijdelijke uitname	looptijd van de werkzaamheden	-	nee

Opbulken van partijen grond

Het opbulken van grond, zoals dat gebeurt in (gemeentelijke) gronddepots, mag uitsluitend worden uitgevoerd door een bedrijf dat is erkend voor de BRL 9335.

In de praktijk is echter gebleken dat het voor veel hoveniersbedrijven, gemeentewerven en kleine aannemers vanuit economisch oogpunt niet haalbaar is om een erkenning voor de BRL 9335 te behalen. Daarom is voor het opbulken van kleine partijen een uitzondering gemaakt. Deze uitzondering houdt in, dat het bij elkaar brengen van partijen grond of baggerspecie met verschillende herkomst is toegestaan indien de omvang van de opgebulkte partij niet groter is dan 25 m³. Deze partij moet vervolgens worden afgevoerd naar een inrichting die erkend is voor de BRL 9335.

Transport van verontreinigde grond

Voor het vervoer van verontreinigde grond is sinds 1 januari 2005 een landelijke regeling van kracht geworden: regeling melden van bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke stoffen. Deze regeling gaat over de inzameling van bepaalde categorieën afvalstoffen, waaronder verontreinigde grond en baggerspecie. Ook dient volgens deze regeling voor het transport van verontreinigde grond en baggerspecie een afvalstroomnummer te worden aangevraagd door de ontdoener en moet tijdens het transport een geldig begeleidingsbiljet aanwezig te zijn. De melding geschiedt via het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen, die de uitvoering hiervan heeft uitbesteed aan Agentschap.nl (www.lma.nl).

De initiatiefnemer voor transport van verontreinigde grond moet zorgen dat bij het transport van de grond of baggerspecie over de openbare weg de vereiste documenten aanwezig zijn.

Vervoerders, inzamelaars, handelaars en/of bemiddelaars dienen landelijk geregistreerd te zijn.

Deze bedrijven krijgen een zogenaamd VIHB nummer.

Als de grond/baggerspecie wordt afgevoerd naar een meldingsplichtige inrichting (reiniger, stortplaats of depot voor het opslaan van verontreinigde grond/baggerspecie) moet deze inrichting een afvalstroomnummer verstrekken, voordat de grond getransporteerd kan worden. Tevens moet zij aan het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen (LMA, www.lma.nl) een ontvangst- en eventuele vervolgmelding verrichten.

Alle doorslagen van geleidebonnen moeten door de diverse partijen (ontdoener, transporteur en ontvanger) gedurende minimaal 5 jaar na voltooiing van de werkzaamheden worden bewaard.

Bij transport van schone grond is een geleidebon niet wettelijk verplicht.

Zorgplicht

De zorgplicht houdt in dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat nadelige gevolgen kunnen optreden als gevolg van het toepassen van een bouwstof, grond of baggerspecie, maatregelen moet nemen om een verontreiniging te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken:

- Algemene zorgplicht in het kader van de Wet milieubeheer (artikel 1.1.a): achterwege laten van handelingen, die nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaken.

- Zorgplicht uit de Wet bodembescherming (artikel 13): een ieder die handelingen verricht, die kunnen leiden tot bodemverontreiniging, is verplicht preventieve en zo nodig herstellende maatregelen te treffen.
- Zorgplicht voor handelingen inzake afvalstoffen. Met afvalstoffen wordt bedoeld op bijlage 1 van EU-richtlijn afvalstoffen van 1975. Bij bodemsanering gaat het dan om verontreinigd puin, sintels, teerresten et cetera.

Bijlage 6 : Checklist historisch onderzoek grondverzet

De checklist dient te worden ingevuld door de toepasser van de grond en te worden toegevoegd aan de melding toepassen grond of baggerspecie, waarbij de door de gemeente vastgestelde bodemkwaliteitskaart [4] wordt gebruikt als milieuhygiënische verklaring voor de kwaliteit van de grond.

De vragen hebben betrekking op de locatie waar de grond is/wordt ontgraven.

Checklist historisch onderzoek

ten behoeve van grondverzet op basis van bodemkwaliteitskaart

Checklist toevoegen bij melding toepassen grond of baggerspecie in de gemeente Someren, waarbij de door de gemeente vastgestelde bodemkwaliteitskaart wordt gebruikt als milieuhygiënische verklaring voor de kwaliteit van de grond.

Algemene gegevens:

1. Gegevens toepasser:

Naam :
Adres :
Postcode en woonplaats :
Telefoonnummer :
E-mail :

2. Gegevens herkomstlocatie grond (ontgravingslocatie, niet locatie tijdelijk opslagdepot):

Adres :
Plaats :
Kadastrale gegevens : gemeente :
sectie :
nr(s). :

3. Is de grond tussentijds opgeslagen geweest in een tijdelijk depot? *) : ja, ga door met vraag 4
 nee, ga door met vraag 8

Gegevens tijdelijk opslagdepot:

4. Gegevens tijdelijk opslagdepot:

Adres :
Plaats :
Kadastrale gegevens :

5. Periode van opslag in tijdelijk depot : van :
tot :

6. Wijze van opslag in tijdelijk depot *) : met onderafdekking, nl.
 met bovenafdekking, nl.
 zonder onder- en bovenafdekking, nl.

7. Kan de grond gedurende de opslag in het tijdelijk opslagdepot verontreinigd zijn geraakt (bijv. door vermenging met andere opgeslagen grond)? *) : ja
 nee
 onbekend

Checklist historisch onderzoek

ten behoeve van grondverzet op basis van bodemkwaliteitskaart

Gegevens potentiële bronnen van bodemverontreiniging op herkomstlocatie

- 8. Gebruik locatie van herkomst** : huidig :
voorheen :
- 9. Vinden of vonden op de herkomstlocatie (bedrijfs)activiteiten plaats als gevolg waarvan de grond verontreinigd kan zijn geraakt? *)** : ja, ga door met vraag 10
 nee, ga door met vraag 17
 onbekend, ga door met vraag 17
- 10. Gegevens bedrijfsactiviteiten**
- Aard activiteiten :
Periode :
Milieuvergunning verleend *) : ja
 nee
 onbekend
- 11. Worden of werden op de herkomstlocatie vloeibare brandstoffen of andere milieu-gevaarlijke stoffen opgeslagen in één of meerdere ondergrondse tanks? *)** : ja, namelijk
(situatietekening met locatie tank(s) toevoegen)
 nee
 onbekend
- 12. Worden of werden op de herkomstlocatie vloeibare brandstoffen of andere milieu-gevaarlijke stoffen opgeslagen in één of meerdere bovengrondse tanks? *)** : ja, namelijk
(situatietekening met locatie tank(s) toevoegen)
 nee
 onbekend
- 13. Worden of werden op de herkomstlocatie zinkassen toegepast als halfverharding? *)** : ja, namelijk
(situatietekening met locatie zinkassen toevoegen)
 nee
 onbekend
- 14. Zijn in het verleden opstallen met asbesthoudend materiaal gesloopt of is in het verleden asbesthoudend materiaal aanwezig geweest? *)** : ja, namelijk
(situatietekening met locatie asbest toevoegen)
 nee
 onbekend

Checklist historisch onderzoek

ten behoeve van grondverzet op basis van bodemkwaliteitskaart

- 15. Hebben op de herkomstlocatie nog activiteiten plaatsgevonden anders dan hiervoor genoemd als gevolg waarvan de bodem mogelijk verontreinigd kan zijn geraakt? *)** : ja, namelijk
(situatietekening met locatie activiteiten toevoegen)
 nee
 onbekend
- 16. Is de bodem als gevolg van één of meerdere van de onder 9 t/m 15 genoemde potentiële bronnen van bodemverontreiniging verontreinigd geraakt? *)** : ja, namelijk
 nee, document waaruit dit blijkt toevoegen (bijv. rapport bodemonderzoek en/of KIWA-tanksaneringscertificaat)
 onbekend
- 17. Is de grond afkomstig uit een wegcunet? *)** : ja, namelijk
(situatietekening met locatie cunet toevoegen)
 nee
 onbekend

Gegevens betreffende bodemkwaliteit van herkomstlocatie

- 18. Is er op de herkomstlocatie eerder een bodemonderzoek uitgevoerd? *)** : ja, rapport bodemonderzoek toevoegen
 nee
 onbekend
- 19. Is er op de herkomstlocatie eerder een bodemsanering uitgevoerd? *)** : ja, rapport evaluatie sanering toevoegen
 nee
 onbekend
- 20. Zijn verder nog gegevens bekend over (mogelijk) verontreiniging van de toe te passen grond? *)** : ja, namelijk
 nee
 onbekend

Ondertekening

Aldus naar waarheid ingevuld,

Plaats : Naam :
Datum : Handtekening :

Toegevoegde bijlagen : -
-

*) aankruisen wat van toepassing is.

Bijlage 7 : Controle en handhaving grondverzet

Het college van Burgemeester & Wethouders van de gemeente is verantwoordelijk voor controle en handhaving van de toepassing van grond en baggerspecie op of in de bodem in het kader van het Besluit bodemkwaliteit [1]. Bij toepassingen van grond en baggerspecie kan controle plaatsvinden:

- tijdens de melding;
- in het veld (tijdens het transport of bij de toepassing);
- na toepassing.

De landelijke Handhavings Uitvoeringsmethode Besluit bodemkwaliteit geeft een nadere invulling van de controle- en handhavingsmogelijkheden. De controle van de bij de melding aangeleverde stukken als ook de controle in het veld en (bestuursrechtelijke) handhaving vindt plaats door de gemeente Someren. Ook wordt toezicht uitgevoerd op niet gemelde toepassingen van grond en baggerspecie op of in de bodem.

Wanneer het bevoegd gezag constateert dat de regels van het Besluit en/of de Wet bodembescherming niet worden nageleefd, kan bestuursdwang worden uitgeoefend of een dwangsom worden opgelegd. Bestuursdwang houdt in dat de initiatiefnemer of degene die het beheer van een (grootschalige) toepassing heeft overgenomen, een aanzegging krijgt bepaalde handelingen na te laten, dan wel bepaalde maatregelen te treffen binnen een bepaalde termijn. Het bevoegde gezag kan eventueel na de verstreken termijn op kosten van de initiatiefnemer deze handelingen laten verrichten. Een dwangsom is een indirect dwangmiddel in de vorm van een geldboete die wordt opgelegd met het doel om de overtreding ongedaan te maken of verdere overtreding dan wel herhaling te voorkomen.

Tegen een handhavingsbeschikking kan ingevolge de Algemene Wet Bestuursrecht, artikel 7.1, bezwaar worden ingediend bij het bestuursorgaan dat deze beschikking heeft vastgesteld. Vervolgens kan zo nodig in tweede instantie beroep worden ingesteld bij de Afdeling Bestuursrecht-spraak van de Raad van State (zie artikel 20.1 van de Wet milieubeheer).

De strafrechtelijke handhaving van het Besluit bodemkwaliteit en de Wet bodembescherming, wordt geregeld in de Wet op de Economische Delicten. Als strafbare handelingen niet opzettelijk zijn uitgevoerd, dan is sprake van een overtreding. Als zij opzettelijk zijn begaan, worden zij aangemerkt als misdrijven. Met de opsporing van overtredingen is in de eerste plaats de politie belast. Daarnaast kunnen bepaalde categorieën buitengewone opsporingsambtenaren (BOA's) de bevoegdheid hebben om overtredingen van het Besluit bodemkwaliteit en de Wet bodembescherming op te sporen.

Bijlage 8 : Betrokkenen en verantwoordelijkheden grondverzet

Onderstaande tabel toont de verantwoordelijkheden van verschillende betrokken actoren in het kader van de nota bodembeheer.

Tabel 8.1: Betrokken actoren en verantwoordelijkheden bij grondverzet

betrokken actoren	verantwoordelijkheden
gemeente (algemeen)	<ul style="list-style-type: none"> - verstrekken van inlichtingen over o.a. de bodemkwaliteit. - voeren van vooroverleg met de initiatiefnemer; - bevoegde gezag Besluit bodemkwaliteit; - uitvoeren taken waaronder in ontvangst nemen, registreren, archiveren, beoordelen en toetsen van de melding voor het toepassen van grond en/of baggerspecie; - handhaving van de melding (administratief en in het veld).
provincie	<ul style="list-style-type: none"> - controle en handhaving van gevallen van (vermoedelijk) ernstige bodemverontreiniging en bij verplaatsen van verontreinigde grond op grond van art. 28 van de Wet bodembescherming; - grondverzet ter plaatse van beschermingsgebieden.
partij die de grond toepast (eigenaar of erfpachter; dit kan ook een gemeentelijke afdeling zijn)	<ul style="list-style-type: none"> - conform het Besluit [1] melden bij het centrale meldpunt: www.meldpuntbodemkwaliteit.agentschapnl.nl; - nagaan of vanuit andere wetgeving voorwaarden worden gesteld en deze navolgen; - bewijsmiddelen van schone grond moeten gedurende een periode van minimaal 1 jaar bewaard blijven als om die reden geen melding is gedaan; - in overleg met de leverancier van de grond levert de partij die de grond toepast het bewijsmiddel omtrent de kwaliteit van de toe te passen grond.
leverancier (ontdoener van de grond)	<ul style="list-style-type: none"> - het afgeven van een bewijsmiddel omtrent de kwaliteit van de te leveren grond/baggerspecie en zorgen dat de (erkende) transporteur de doorslagen van de volledig ingevulde begeleidingsbrief krijgt; - registratie van de gegevens gedurende 5 jaar.
transporteur	<ul style="list-style-type: none"> - beschikken over een volledig ingevulde begeleidingsbrief met afvalstroomnummer tijdens het transport; - overhandigen begeleidingsbrief op aanvraag van de handhaver (provincie, politie, gemeente/Milieudienst); - registratie van de gegevens gedurende 5 jaar; - in overleg met de leverancier van de grond levert de transporteur van de grond het bewijsmiddel omtrent de kwaliteit van de te transporteren grond.

betrokken actoren	verantwoordelijkheden
VROM-inspectie en inspectie Verkeer en waterstaat	<ul style="list-style-type: none"> - adviserende rol bij het verlenen van erkenningen; - toezicht uitoefenen op intermediairs; - aanpak van overtredingen en misstanden (schorsen of intrekken van erkenningen); - wegnemen van belemmeringen bij de sanering van bodemverontreiniging; - regierol bij de ketenhandhaving bodembeheer en afstemming met de belangrijkste handhavingspartners.
politie	controle en handhaving (strafrechtelijk).
waterkwaliteitsbeheerder	als gemeente maar dan bij het toepassen of verspreiden van grond/bagger-specie in oppervlaktewater.

Naast de bovengenoemde actoren zijn ook gespecialiseerde instellingen betrokken, waaronder adviesbureaus (partijkeuringen) en grondbanken (leverancier en/of toepasser van de grond).

Bijlage 9 : Procesbeschrijving bodemonderzoek en -sanering

Tabel 9.1: Procesbeschrijving bodemonderzoek

fase	globale tijdsduur	toelichting
aanvragen offertes en opdrachtverlening verkennend bodemonderzoek / partijkeuring (incl. vooronderzoek)	1 - 2 weken	afhankelijk van omvang onderzoek
uitvoeren vooronderzoek	1 - 2 weken	vaststellen voor bodemverontreiniging verdachte deellocaties op basis van archiefonderzoek, interviews en locatie-inspectie en opstellen onderzoeksstrategie
uitvoeren verkennend bodemonderzoek / partijkeuring	4 - 6 weken	bij een verkennend bodemonderzoek wordt alleen vastgesteld of er sprake is van bodemverontreiniging of niet, zegt nog niks over omvang of kosten.
uitvoeren aanvullend bodemonderzoek	1 - 2 weken	n.a.v. eerste onderzoeksresultaten uitvoeren van aanvullende analyses (uitsplitsing mengmonsters, herbemonstering)
aanvragen offertes en opdrachtverlening nader onderzoek	1 - 3 weken	afhankelijk van omvang onderzoek
uitvoeren nader bodemonderzoek en vaststellen ernst en spoedeisendheid aanpak bodemverontreiniging *)	4 - 12 weken	<ul style="list-style-type: none"> - vaststellen omvang verontreiniging in grond en/of grondwater, zowel in het horizontale vlak als in de diepte; - wordt veelal gefaseerd uitgevoerd om kosten te besparen; - benodigde tijd sterk afhankelijk van uiteindelijke omvang verontreiniging en of het een verontreiniging betreft van grond of grondwater; - ernst is afhankelijk van mate en omvang verontreiniging en bepaalt of de provincie bevoegd gezag is of de gemeente; - spoedeisendheid is afhankelijk van risico's (humaan, ecologisch en verspreiding) van de verontreiniging en bepaalt wanneer verontreiniging uit milieuhygiënisch oogpunt dient te worden aangepakt (niet relevant indien sanering noodzakelijk is i.v.m. gewenste ontwikkelingen locatie)
afweging saneringsvarianten **) en opstellen kostenraming(en)	1 - 2 weken	saneringsvarianten mede afhankelijk van toekomstig gebruik terrein

*) niet relevant voor zogenaamde nieuwe gevallen van bodemverontreiniging, aangezien deze altijd volledig dienen te worden verwijderd.

**) afhankelijk van wie beslissingsbevoegd is.

Tabel 9.2: Procesbeschrijving bodemsanering via saneringsplan (Wbb)

fase	globale tijdsduur	toelichting
opstellen en indienen saneringsplan bij provincie	4 - 6 weken	voor niet-standaard aanpak van gevallen van bodemverontreiniging
procedure provincie beschikking op saneringsplan	15 weken	ervan uitgaande dat er geen zienswijzen worden ingediend
opstellen saneringsbestek	1 - 4 weken	indien nodig
aanbesteding sanering	4 - 10 weken	afhankelijk van omvang opdracht
uitvoering sanering	2 - 8 weken	afhankelijk van omvang en uitgaande van een traditionele grondsanering (afgraven en afvoeren); grondwatersaneringen of in-situ saneringen duren over het algemeen (veel) langer
opstellen en indienen sanerings-evaluatie bij provincie	4 - 8 weken	indienen maximaal 8 weken na afronding van sanering
beschikking provincie op saneringsevaluatie	8 weken	

Tabel 9.3: Procesbeschrijving bodemsanering via BUS-melding (Wbb)

fase	globale tijdsduur	toelichting
indienen BUS-melding bij provincie	1 - 2 weken	voor aanpak eenvoudige gevallen van bodemverontreinigingen conform standaardaanpak (alleen voor bepaalde categorieën van bodemverontreiniging)
procedure provincie BUS-melding	5 weken	ervan uitgaande dat er geen zienswijzen worden ingediend
uitvoering sanering	1 - 2 weken	
opstellen en indienen sanerings-evaluatie bij provincie	2 - 8 weken	maximaal 8 weken na afronding van sanering
beschikking provincie op saneringsevaluatie	8 weken	

Bijlage 10: Bodemnormen

Tabel 10.1: Bodemnormen (in mg/kg ds) voor een standaardbodem (humus 10% en lutum 25%)

	circulaire bodemsanering 2009			regeling bodemkwaliteit				regeling uniforme saneringen (De Kempen)	
	AW	T	I	AW	MW-W	MW-I	Emissie-TW	ABdK-M	ABdK-S
metalen									
arseen (As)	20	48	76	20	27	76	42	55	55
barium (Ba)			920			920			
cadmium (Cd)	0,6	6,8	13	0,60	1,2	4,3	4,3	3,7	12
kobalt (Co)	15	102,5	190	15	35	190	130	35	35
koper (Cu)	40	115	190	40	54	190	113	190	190
kwik (Hg)	0,15	18,1	36	0,15	0,83	4,8	4,8	0,83	0,83
lood (Pb)	50	290	530	50	210	530	308	85	276
molybdeen (Mo)	1,5	95,8	190	1,5	88	190	105	88	88
nikkel (Ni)	35	67,5	100	35	39	100	100	39	39
zink (Zn)	140	430	720	140	200	720	430	720	720
minerale olie									
minerale olie (GC)	190	2595	5000	190	190	500	-	190	190
PAK (polycyclische aromatische koolwaterstoffen)									
PAK (som-10 VROM)	1,5	20,8	40	1,5	6,8	40	-	6,8	6,8
PCB (polychloorbifenylen)									
PCB	0,02	0,51	1	0,02	0,02	0,5	-	0,02	0,02

legenda:

AW : achtergrondwaarde
T : tussenwaarde
I : interventiewaarde

MW-W : maximale waarde klasse wonen
MW-I : maximale waarde klasse industrie
Emissie-TW : emissietoetswaarde

ABdK-M : maximale waarde klasse wonen met moestuin
ABdK-S : maximale waarde klasse wonen met siertuin

Kaartbijlagen

Kaart 1 : Bodemfunctieklassenkaart

Kaart 2 : Ontgravingskaart bovengrond

Kaart 3 : Ontgravingskaart ondergrond

Kaart 4 : Toepassingskaart bovengrond

Kaart 5 : Toepassingskaart ondergrond

